LETO XX. ŠT. 49 (963) / TRST, GORICA
ČETRTEK, 17. DECEMBRA 2015

www.noviglas.eu

SETTIMANALE
Poste Italiane S.p.a. - Spedizione in abbonamento postale
D.L. 353/2003 (conv. in L. 27/02/2004 n. 46)
art. 1, comma 1, NE/PD
ISSN 1124 – 6596

TAXE PERCUE - TASSA RISCOSSA
UFFICIO POSTALE GORIZIA - ITALY

NOVI GLAS

CENA 1 EVRO

NOVI GLAS JE NASTAL Z ZDRUŽITVIJO TEDNIKOV KATOLIŠKI GLAS IN NOVI LIST 11. JANUARJA 1996

Uvodnik

G. Klemen Zalar

Zaupajmo v Božjo usmiljenost!

Dragi prijatelji!
Letošnji advent je s praznikom Brezmadežne zaznamovan z izrednim letom (Božjega) usmiljenja, ko so se ponovno odprla sveta vrata naših stolnic ter drugih romarskih cerkva. To izredno leto usmiljenja se naglo preveša v božični čas, ki nam je morda še najbolj prijeten, še bolj pa pomemben za premislek o preteklem in prihodnjem letu. Kot vsako leto ob praznovanju Božiča človek rad pogleda v preteklost osebnih in skupnih praznovanj, kako je doživljal Kristusovo rojstvo, bodisi doma bodisi v cerkvi.
Toda, kaj je tisto, kar daje Božiču smisel? Kot duhovnik večkrat poudarjam, da se mora Kristus vedno rojevati najprej v naših srcih, in to vsak dan, ne samo enkrat na leto ob Božiču. Tokrat pa nas je sveti oče papež Frančišek še dodatno presenetil z odločitvijo, da bo razglasil leto usmiljenja. Marsikdo me je že vprašal, kaj to pomeni, da bo usmiljenje? Saj ga na svetu itak ni več..., to lahko opazimo kar sami. Res je, vedno več je sovraštva, a o tem se govori že ves čas. Zakaj ne bi enkrat premislili, kaj je resnično temelj rojstva Kristusa v našem srcu? To je nedvomno ljubezen! Ljubezni pa ne morem doseči, če ne odpustim svojemu bližnjemu, če mu ne pomagam v nesreči, v težavah in če nisem spravljen tudi sam s seboj. Mnogo ljudi pravi, da si ne morejo odpustiti določenih stvari v življenju. In potem trpijo, ker sami tako hočejo. Toda, če Bog odpušča in se je rodil zato, da bi prevzel nase vse naše grehe in nam pomagal priti v nebeško kraljestvo, mi tega ne zmoremo? Marsikdo pravi, sem le človek in ne Bog in zato ne gre! Pa gre, z Božjo pomočjo gre vedno marsikaj, ker Bog je za in samo nas še čaka. Zato je leto usmiljenja velika priložnost, da napolnimo naša srca še pred Božičem z usmiljenjem, upanjem in ljubeznijo, da bo tega več na svetu, in da verjamem v zmago Božje ljubezni, ki prebiva v meni.
Veliko ljudi je danes opustilo zakrament sv. spovedi, kot opažam. Opažam pa tudi, da jih mnogo želi imeti pogovor in da je to zanje neke vrste osebna spoved, v kateri radi zaupajo svoje skrbi in težave, predvsem pa iščejo nasvet. Dobro je, če opravimo tak pogovor, saj dobimo vedno novo upanje za nov zagon. Ravno zato je dal sveti oče možnost duhovnikom, ki smemo spovedovati, izredno dovoljenje za odvezo od večjih grehov, kar je svojevrstna zgodovinska priložnost. Vendar se mi zastavlja vprašanje: kako nekaterim ljudem približati to možnost novega rojstva v njihovem srcu, ki je lahko močno obteženo?

/ str. 2

Mira Ličen Krmpotič, Sveta Družina

Slovenska skupnost, zbirna stranka Slovencev v Italiji, voščí rojakinjam in rojakom blagoslovljene božične praznike ter sreče in zadoščenj polno novo leto 2016.

SLOVENSKA SKUPNOST
ZBIRNA STRANKA SLOVENCEV V ITALIJI

Lanza
• KOZMETIKA ZA LASE
• PRIPOMOČKI ZA FRIZERJE IN KOZMETIČARKE

Voščimo vsem vesele praznike!

www.parrucchelanza.com
Najboljši portal v Italiji za kakovostne lasulje

Gorica - Ul. Garibaldi 13, na vogalu na trgu pred občino - Tel. 0481 240078
PROFESIONALNI IZDELKI V AKCIJI!

Odprto vsak dan od ponedeljka do sobote od 9.00 do 12.30 in od 15.30 do 19.30

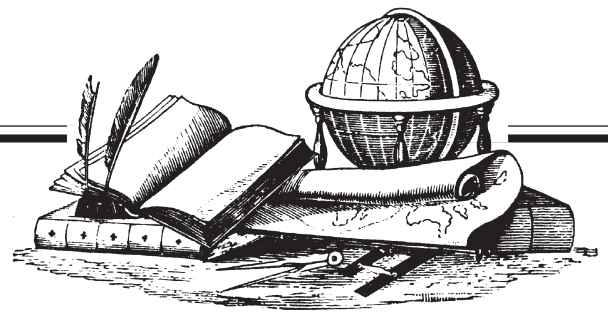

S 1. strani

Zaupajmo v ...

To ni le naloga nas duhovnikov, temveč predvsem družin, v katerih se posameznik čuti sprejetega. Vsi smo lahko kdaj na taki poti in sedaj je priložnost, da oddamo to breme in sprejmemo novo življenje v Kristusu.
Človek je bitje, ki lahko sprejme tisto dobro in lepo, za katerega se trudi v svojem življenju. Ne nazadnje imamo veliko zgledov v svetnikih in tistih, ki to morda še niso postali, a so zapisani v naših srcih. Vzemimo si jih za zgled. Tudi oni so se kdaj zmotili, a so zaupali v usmiljenost Boga, v tisto dobroto, ki je danes človek ne dobi od sočloveka, ampak samo od Boga. Naj nam bodo v spodbudo še zlasti duhovna in telesna dela usmiljenja, ki so morda ravno v tem prepotrebnem času strpnosti zelo na mestu. Kristusovo rojstvo pa naj bo vsak dan in vse dni našega življenja zaznamovano s stavkom: "Bodite usmiljeni, kakor je usmiljen tudi vaš Oče". (Lk 6,36).
Blagoslovljen Božič ter vse dobro v letu Gospodovem 2016!

Združenje ARS, ki Vas bo tudi v prihodnje osrečilo z odličnimi razstavami naših umetnikov, Vam vošči vesele božične praznike, miru in dobrega v novem letu!

ZDRUŽENJE CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV

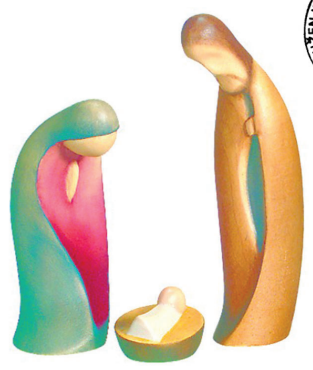

želi vsem svojim članom, sodelavcem in prijateljem blagoslovljene božične praznike in uspešno novo leto 2016

Kratke

Msgr. Marino Qualizza na srečanju pod lipami

Kulturni center Lojze Bratuž in Krožek za družbena vprašanja Anton Gregorčič vabita **v četrtek, 17. decembra 2015, ob 20. uri** na Srečanje pod lipami na temo: Duhovna misel za Božič. Gost večera bo msgr. Marino Qualizza, zlatomašnik iz Benečije, teolog, odgovorni urednik kulturno-verskega lista Dom, odličen uvodničar in slovenski narodni delavec. Večer bo vodil veroučitelj na špetrski šoli in družbeni delavec Matjaž Pintar.

Pevma / Srečanje ob božični pesmi

Združenje Krajevna skupnost Pevma-Štmaver-Oslavje, KD Naš Prapor, Župnija sv. Mavra in Silvestra, KD Sabotin, Lovska družina Pevma, Združenje proizvajalcev rebule-Oslavje, Ribiško društvo Čarnik, Zavodni svet Večstopenjske šole s slovenskim učnim jezikom, Združenje staršev OV Pikapolonica vabijo na Srečanje ob božični pesmi, ki bo **v petek, 18. decembra 2015, ob 19.30** v cerkvi v Pevmi. Večer, ki ga bo povezovala Barbara Uršič, bodo izoblikovali Zbor otroškega vrtca Pikapolonica iz Pevme (vodi Anita Kerpan), Ženska vokalna skupina Vinika (vodi Franka Žgavec), Zbor OŠ Josip Abram iz Pevme (vodi Marta Ferletič), MePZ Mirko Špacapan - Podgora (vodi Peter Pirih), MoPZ Štmaver (vodi Nadja Kovic). Božično misel bo izrekel župnik Marijan Markežič.

Betlehemska luč - Luč miru

Združenje Krajevna skupnost Pevma-Štmaver-Oslavje, KD Sabotin, Župnija sv. Mavra in Silvestra, Turistično društvo Solkan, Župnija Solkan v sodelovanju s skavti obveščajo, da bodo Solkanci izročili Betlehemsko luč sosedom iz Pevme, Štmavra in z Oslavja ter vsem tistim, ki si želijo lučko miru, **v soboto, 19. decembra 2015, ob 17. uri** v Štmavru na kmečki domačiji Grad Štmaver št. 1 (pri Barnabi). S Solkanci se bodo srečali na nekdanjem kmečkem mejnem prehodu. Kulturni program bodo izoblikovali Mladinski pevski zbor Štmaver, skavti s poslanico miru, Vokalno-instrumentalna skupina Sanje, MoPZ Štmaver. Po kulturnem sporedu bo družabno srečanje z izmenjavo božičnih in novoletnih voščil.

Vsem svojim članicam, sodelavcem in prijateljem voščita srečen Božič in zdravja polno novo leto 2016
...
SLOVENSKA PROSVETA
ZALOŽBA MLADIKA

Naš urednik Jurij Paljk je postal vitez!

Prefektinja goriške Pokrajine dr. Isabella Alberti je v ponedeljek, 14. decembra 2015, na krajši jutranji slovesnosti v reprezentančni dvorani vladne palače na Travniku v Gorici podelila diplomo za odlikovanje z redom Viteza za zasluge italijanske Republike našemu odgovornemu uredniku Juriju Paljku. S tem pomembnim priznanjem italijanski predsednik odlikuje zaslužne osebe, ki so se posebno izkazali na področju znanosti in literature. Slovesnosti so se udeležili predstavniki najvišjih krajevnih oblasti, veliko je bilo županov in tudi oficirjev oboroženih sil. Listino je prejelo šest oseb, ki so se odlikovale na področju znanosti, književnosti, umetnosti, gospodarstva, pa tudi s človekoljubnimi in humanitarnimi dejavnostmi oz. s posebnimi zaslugami v civilni ali vojaški karieri. Ob prefektinji, ki je podelila Paljku diplomo, je stal predsednik goriške Trgovinske zbornice Gianluca Madriz.
To dragoceno priznanje zasluženo ovrednoti Paljkovo ustvarjalno delo in kulturno udejstvovanje in njegovo iskreno prizadevanje za plodno povezovanje slovenske in italijanske narodne skupnosti in nedvomno za tisto drobno, a trdno mrežo stikov z različnimi ljudmi, ki jo zna tkati v vsakdanjiku s tako iskrenim, pristnim in prijateljskim odnosom.
Za našega urednika je viteški naslov tudi spodbudna nagrada za vztrajno delo pri Novem glasu, kljub nenaklonjenim časom, in potrditev, da je njegova uredniška smer prava.
Ob pomembnem priznanju našemu uredniku iskreno čestitamo in se z njim veselimo!

Povejmo na glas

Človekova in božja volja po sreči

Če pazljivo pogledamo vase in v svoje življenje, potem slej ko prej ugotovimo, da je tisto, od česar živimo, naša volja oziroma želja po sreči. Za srečo si prizadevamo, k sreči stremimo, medtem ko se prebijamo skozi opravila in skrbi, ki jih nikoli ne manjka. Sreča bi nas za vse poplačala in želimo si, da bi v nas za vedno ostala in mi v njej. Toda sreča za vedno v nas in pri nas ne ostane, lahko smo njene miline deležni tudi dalj časa, a nekega dne odide. To nas zaboli in ne preostane nam drugega, kot da jo hočemo ponovno doseči, in v tem minevajo naši dnevi, posejani s težavami in skrbmi, dokler se nam sreča spet ne približa in se v njeni blagosti odpočijemo. In potem se seveda vnovič odmakne. Žal smo ustvarjeni tako, da po eni strani srečo še kako potrebujemo, po drugi strani pa hitro porabimo. Naveličamo se dobrih stvari, ki so nas navdušile, naveličamo se celo lepega odnosa z drugim človekom, tudi nadvse čudovit odnos se izvotli in del naše sreče se od nas umakne. In vendar ne moremo nič, da bi to spremenili. Razlog je v našem bitju, kakršno je, smo namreč minljivi tja do umrljivosti in podvrženi nenehnemu spreminjanju v sebi. Ne moremo biti trdni in vselej zanesljivi za druge ter narobe, drugi ne morejo biti vselej trdni in zanesljivi za nas. In tako so na svetu, ki smo mi vsi, na delu nenehna spodmikanja in oddaljevanja, zaradi česar se moramo stalno boriti za trdnost in približevanje. Znotraj takšne usode je naše hrepenenje po sreči izjemno močno, zaradi naše prirodne šibkosti pa je sreča bolj ali manj porabljena za nas same, za našo osebno rešitev. Srečo torej krčevito potrebujemo, a porabimo jo predvsem zase. Nimamo je dovolj še za drugega človeka in druge ljudi, zelo težko ljubimo drugo družino, zelo težko narod ljubi drug narod, vera drugo vero in tako prihaja do velikih zaostritev bodisi v osebnem življenju kot v večjih razsežnostih - zadnje čase lahko opazujemo vojno, ki vsak dan bolj dviga glavo. Kot rečeno, srečo potrebujemo, a jo použijemo. Drugače je pri Bogu. Tudi on želi srečo in ta želja oziroma volja po sreči je pri njem velikanska in veličastna. On sreče namreč ne potrebuje, ker ni minljiv in podvržen umiranju. V njem ni spreminjanja, ni rušenja harmonije, ni tesnob in skrbi za lastno življenje, sta zgolj trdnost in absolutna zanesljivost, v njem je z eno besedo popolnost. Zato je njegova volja po sreči eno samo izročanje sreče drugemu in drugim, vsemu, kar obstaja, in še posebej človeku, vsakemu od nas in vsemu človeštvu. Je kot sonce, ki ne potrebuje toplote in jo zato vsem daje. In v osebi svojega sina nam je v želji po naši sreči povedal, da je za vsakogar od nas, za vse ljudi in narode najbolje, da za drugega in druge skrbimo vsaj toliko kot za samega sebe. Da naj nam bo sreča drugega in drugih nenehno pred očmi, in če bomo tako živeli in delovali, nas bo tako bogato poplačal, da bomo rešeni vsakršne ogroženosti ter bo njegova božanska pomirjenost objela vsakega posameznika in ves svet.

Janez Povše

Blagoslovljen in vesel Božič Vam želi

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ

ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

želi članom, društvom, pevskim zborom, organizacijam in vsem, ki njeno delo podpirajo in spremljajo, duhovno bogat praznik Gospodovega rojstva in Božji blagoslov v novem letu 2016

POGOVOR Walter Bandelj

Razveseljivo je, da imamo na vodilnih mestih mlade ljudi!

Ob iztekajočem se letu smo na pogovor povabili predsednika Sveta slovenskih organizacij Walterja Bandlja, da bi nam orisal stanje naše krovne organizacije, predvsem pa nam prikazal načrte za prihodnost.

Letos ste postali predsednik SSO. Ste rade volje sprejeli to zahtevno nalogo?

Ob koncu prejšnjega mandata za pokrajinskega predsednika za Goriško si sploh nisem predstavljal, da bom prevzel krmilo Sveta slovenskih organizacij. Vem, da je to zahtevno mesto, vem pa tudi, da, če imaš dobro ekipo, lahko marsikaj narediš. V izvršnem odboru imamo veliko mladih, in kot je rekel nekdanji predsednik odv. Drago Štoka, je danes SSO v rokah štiridesetletnikov, kar nam bo gotovo v pomoč za našo prihodnost. Kadrovanje je pomembno, zato si sam želim, da bi se v prihodnje ta starostna meja približala tridesetletnikom. Naša krovna organizacija ima torej v svojih vrstah danes na vodilnih mestih mlade ljudi. Vsak, ki je na tem ali kakem drugem odgovornem mestu, lahko seveda tudi zgreši. Nihče ni brez napak.

Foto JMP

Kakšno je stanje v SSO danes?

To je šele "moj" začetek, čeprav je že minilo sedem mesecev, vendar bo še pestro in bo še veliko treba postoriti v naši organizaciji. Kriza je še pred nami in ji ni videti konca, kar nam gotovo ni v pomoč. Vsi se moramo zavedati, upravitelji, uslužbenci in drugi, da to niso več nekdanji zlati časi in da bo potrebno delati čim bolj povezano, ekipno, če smem tako reči. Našim zaposlenim moramo pustiti, da se še sami predstavijo z novimi idejami. Vprašati jih moramo, kaj menijo o katerikoli zadevi, in jih vključiti v reševanje novih izzivov. Večkrat se zdi, da so naši upravitelji oddaljeni od njih, in to je velika napaka. Prav to mi je pred kratkim potrdila nekdanja sodelavka občine Gorica Nika Simoniti, ko mi je rekla, da je v občini Nova Gorica drugače in kako lahko rasteš v taki skupini. A ni to lepo?

Ko ste nastopili mesto predsednika SSO, ste dejali, naj vam pustimo nekaj mesecev, da se "vpeljete" v delo. Vas lahko danes vprašamo, ali je dela več, kot ste si takrat predstavljali, je bolj zahtevno ali je tako, kakršno ste si predstavljali, ko ste postali predsednik?

Res je, da sem vam rekel, da me pustite nekaj mesecev pri miru, a žal vam moram povedati, da nisem še spoznal v celoti vseh težav in dejanskega stanja v naši organizaciji, zato bi vam najraje kar rekel, da se pogovorimo kdaj drugič ... No, pa pustimo šalo. Veliko dela me še čaka, čas pa mineva zelo hitro! Nekaterih organizacij mi ni še uspelo obiskati, ker najraje sam preverim, kaj in kako delajo društva. To je edini način, da se lahko poglobiš v posamezne zadeve in tako hitro spoznaš, kje in tudi kateri so največji problemi, težave. Povem pa lahko, da sem imel v tem času s sodelavci kar nekaj plodnih srečanj. Nekatera so bila le reprezentančna, nekatera pa delovna. Naj še posebej omenim vrsto srečanj v Kanalski in Terski dolini, na katerih smo skupaj iskali rešitve za poučevanje slovenskega jezika, ki je v Beneški Sloveniji nujno potrebno. Rad povem tudi, da smo dejavno sodelovali pri odprtju kulturnega društva Černet v Kanalski dolini, kot bi tudi izpostavil obisk v Mačkoljah na Tržaškem.

V svoji čestitki staremu in novemu predsedniku druge krovne organizacije, SKGZ, Rudiju Pavšiču ste poudarili dobro sodelovanje in si v prihodnosti zaželeli še boljše. Kako sodelujeta in sodelujete?

Do zdaj nisva še imela možnosti za neposredno sodelovanje. Te dni bova imela prvo srečanje izvršnih odborov SSO in SKGZ in to je začetek načrtovanja, da skupaj predstavimo najpomembnejše problematike slovenske narodne skupnosti v Italiji. Govorili bomo seveda tudi o skupnih članicah, ustanovah, ki so enako potrebne kot naša društva. Začel sem se seveda najprej soočati z delom v naših društvih in pri članicah; na srečanju z njimi sem spoznal, da je tesno sodelovanje zelo potrebno. Gotovo je naša prisotnost na našem območju izjemno potrebna, ker ima, žal, pri nas skorajda vsakdo občutek, da živi na robu in da se zanj nihče ne zmeni.

Zadnje čase se vse bolj govori o tako imenovani "družbeni imovini", kar preprosto pomeni, da se vse bolj govori o upravljanju z lastnino, gre za stavbe, ki so namenjene slovenski narodni skupnosti v Italiji. Nam lahko predstavite, katere domove, stavbe, nepremičnine upravlja, posredno seveda, SSO?

Slovenska narodna skupnost ima veliko imovin, in to je eden največjih problemov, ki tare, vsaj s finančnega vidika, slovensko manjšino. Nekatere stavbe so v boljšem stanju, druge pa so v slabem, dotrajane in razpadajo. Naj izrecno omenim Kulturni center Lojze Bratuž, ki bi že potreboval nekaj vzdrževalnih, obnovitvenih del, in poslopje Šolskih sester pri Sv. Ivanu v Trstu. Kar se tiče Goriške, moram seveda omeniti tudi najstarejšo slovensko stavbo na Placuti, za katero, žal, še danes ni finančnih sredstev, s katerimi bi jo lahko obnovili, je pa za Goriško vsaj toliko pomembna kot tržaški Kulturni dom. Vemo, kaj bi potrebovali, a denar je, kot vedno, namenjen za druge potrebe.

Navadili smo se že, da se takrat, ko se znajdemo v krizi, vedno najdejo tisti, ki zahtevajo, naj se od sedaj naprej dela drugače. Preprosto povedano: ko se zabrede v dolgove, morata krovni organizaciji kar naenkrat obe skupaj zadevo reševati, pa čeprav prej ta ni bila v domeni obeh krovnih. Takih reševanj smo videli zadnje čase cel kup, vedno gre kar naenkrat za izjemno pomembne ustanove, za katere morata skrbeti obe krovni. Zakaj je tako in zakaj SSO pristaja na to?

Trenutno SSO ne pristaja na nobena prenagljena in nepremišljena skupna reševanja. Seveda pri SSO-ju gledamo, kako se svet obrača. Ko je treba "kasirati", nas mirno držijo ob strani, ko pa so dolgovi, je reševanje preprosto dolžnost vseh Slovencev. A ni lepo, da se ob tej stvarnosti lahko zabavaš kot Hlapec Jernej?

/ str. 15

Jurij Paljk

Goriška nadškofija

Obrazi, zgodbe in vrata usmiljenja

Jubilej usmiljenja se je za goriško nadškofijo začel na posebno prazničen način in ob udeležbi nepričakovano velike množice ljudi v soboto, 12. decembra. Verniki so ob 20. uri do zadnjega kotička napolnili cerkev pri kapucinih, kjer je direktor škofijske Karitas g. Paolo Zuttion

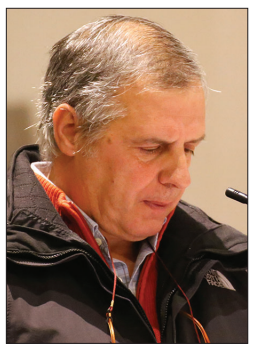

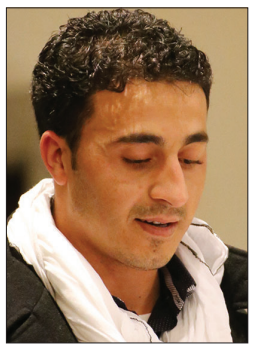

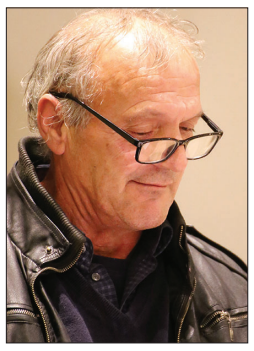

uvedel in povezoval štiri pomenljiva "pričevanja usmiljenja".

Štirje možje - Franco, Livio, Abdul in Mario -, štiri povsem različne zgodbe, štirje obrazi usmiljenja. Spregovorili so o tem, kaj pomeni se roditi v družini, ki jo je krvavo zaznamoval pobesneli ideološki boj izpred 70 let, odpustiti in si prizadevati za slogo in mir; o tem, kako se vodi manjše družinsko podjetje, ki kljub gospodarski krizi nudi zaposlitev in oporo na rob družbe odrinjenim; o tem, kako je izkušnja sprejetosti in ljubezni korenito spremenila življenje beguncu, ki sedaj pomaga pri sprejemanju priseljencev; in nazadnje o tem, kako je za jetnike pomemben človeški stik, da sploh ohranijo človeškost in dostojanstvo. Papež Frančišek posveča v jubilejnem letu posebno pozornost zapornikom, saj je v buli Misericordiae vultus zapisal, da jetniki, ki prestopajo prag svoje celice z mislijo na Očeta, stopajo skozi sveta vrata, je povedal g. Zuttion.

Množica je nato v sprevodu šla od kapucinske cerkve mimo občinske palače do stolne cerkve. Tam je nadškof Carlo Redaelli, po molitvi, odprl sveta vrata (na levi strani fasade) in stopil v cerkev. Za njim so skozi ista vrata stopili zelo številni ljudje; med njimi sta bila tudi župan Romoli in prefektinja Alberti. V homiliji se je nadškof med drugim vprašal, ali je možna milost brez kazni, pravičnost brez maščevanja, mir brez urejenih razmer, odpuščanje brez poravnave, odrešenje brez spreobrnjenja. In vendar je Jezus prišel zdravit bolne, ne zdravih. Vsakokrat, ko grešnik sprejme usmiljenje, se uresničuje Jezusovo poslanstvo. V svetem letu Jezus od nas morda pričakuje le to, da razumemo, kako nas ima rad take, kakršni smo, tudi z napakami. Naša življenja niso popolna, "so pa naša življenja in Gospod jih ima rad v celoti". V svetem letu smo klicani, da sprejemamo odpuščanje, ki je brezplačen, zastonjski dar. "Ni treba, da naredimo nič"!

Nadškof je nato uvedel branje Lukovega evangelija usmiljenja, ki se je ob prisotnosti različnih skupin verskih gibanj in združenj nadaljevalo v noč. Vse do jutra pa so verniki bdeli pred Najsvetejšim v kapeli stolne cerkve.

Naslednjega dne, 13. decembra, je msgr. Redaelli najprej maševal v goriškem zaporu, popoldne pa je svečano odprl sveta vrata v oglejski baziliki.

/ DD

Skozi sv. vrata v Gorici

... in v Ogleju

Naši domovi, bogastvo ali breme? (2)

Placuta št. 18

Stavba na Placuti spada v pomembno zgodovinsko dediščino Goriških Slovencev. Katoliško tiskovno društvo jo je odkupilo leta 1923 in v njej namestilo Zadružno tiskarno. Prostore je v njej dobila tudi Goriška Mohorjeva družba, ki je bila ustanovljena istega leta in še vedno deluje, a sedaj v prostorih nad Katoliško knjigarno na goriškem Travniku. V času fašizma je KTD lastništvo stavbe preneslo na posameznike, da ne bi prišlo do zaplembe. KTD je celotno lastništvo ponovno pridobilo leta 1963.

V povojnem obdobju je v stavbi na hišni številki 18 na Placuti delovala tiskarna Budin, v zgornjih prostorih pa se je razvilo pomembno kulturno in vzgojno središče Slovencev na Goriškem. Svoj sedež in dvorano si je uredila Marijina družba in v teh prostorih je imela svoj referenčni center tudi mladina. Deloval je tudi Marijin vrtec; otroci so sem zahajali k popoldanskemu pouku, učili so se tudi peti in spoznavati glasbo. Športno združenje Olympia je na Placuti imelo svoje ustanovno srečanje. Leta 1951 se je ravno tu ustanovilo Slovensko katoliško prosvetno društvo, ki danes nosi ime Zveza slovenske katoliške prosvete. Glasbena šola pa je začela na Placuti delovati leta 1954. Leta 1988 se je preimenovala v Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel. Prav tako so na Placuti delovali tudi Dobrodelno društvo, uredništvo in uprava Katoliškega glasa ter mladinske revije Pastirček. Od leta 1973 je na Placuti dobilo svoj sedež tudi Združenje cerkvenih pevskih zborov.

V 90. letih so se na zgodovinski stavbi na Placuti pojavile težave glede varnostnih in protipožarnih predpisov, ki so zahtevali pomembne finančne naložbe, zato so se pri KTD-ju odločili za preselitev vseh dejavnosti v druge prostore na Travniku in v Kulturni center Lojze Bratuž. Tiskarna Budin si je zgradila lastno poslopje v goriški industrijski coni pri Štandrežu.

Po izpraznitvi prostorov v stavbi na Placuti so se pojavili različni predlogi glede njene prihodnje uporabe. SCGV Emil Komel si je zamislil, da bi imel tam svoj sedež, potem ko je v letih število učencev naraslo do skoraj 400. Drugi predlogi so predvidevali preselitev nekaterih uradov slovenskih organizacij in pri tem bi del prostorov preuredili v manjša zasebna stanovanja. Upoštevan je bil tudi predlog, da bi prodali celotno stavbo, kar pa je bil zelo zahteven korak, predvsem zaradi kulturnega, narodnega in zgodovinskega pomena tega prostora, na katerega so goriški Slovenci še vedno zelo navezani, in zaradi gospodarske krize, ki se pozna tudi v gradbenem sektorju.

Danes je stavba na Placuti v zelo slabem stanju in neuporabna. Za njeno preureditev bi bilo potrebnih več milijonov evrov, ki jih družba KTD nima. Če bi se zanjo zanimala tudi Slovenija, bi se lahko pripravil obnovitveni projekt, ki bi po eni strani omogočil, da bi stavba ostala v lasti Slovencev, po drugi strani pa bi bil finančno vzdržljiv. Placuta bi tako lahko prišla v poštev pri procesu integracije Gorice in Nove Gorice, ki se kljub manjšim in večjim težavam iz leta v leto bolj razvija.

Julijan Čavdek

Pesniški utrinki

Advent, pogled na vrt

Ogolele veje
na listih pričakovanj.
Hrepenenje po pomladi,
jabolčno zeleno
kot zadnji čvrsti sadeži
vztrajanja
na jablani
na pragu zime.
V zraku se vrtinčijo
božična razpoloženja.

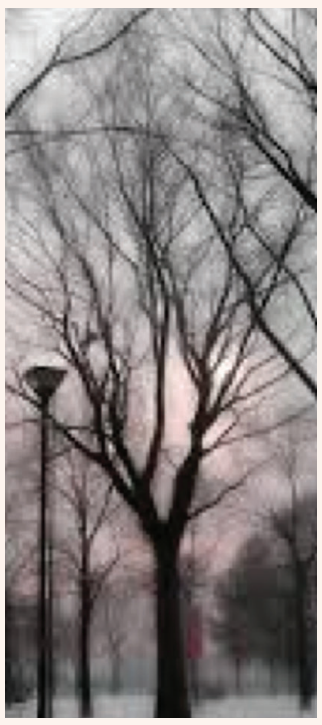

Pravljica o beguncu

Tiste oči
so se vozile s teboj.
Nosil si jih s seboj
po svetu,
dragocen spomin,
daleč od domovine.
Trpke, tesno priprte,
polne ugasle bolečine.
Tiste oči
so hodile s teboj
po svetu,
plule z barko,
se vozile, zdaj
z vlakom, zdaj
z avtobusom, zdaj
s kolesom.
Trajalo je dolgih sedem let.
Sanjajoči, speči otrok
ti je zdaj
utrgal nasmeh,
da je bolečina
padla iz oči
v naročje brez besed.
Sedem dolgih dolgih let,
tvoj nasmeh,
pravljica za sodobni svet.

Bakreno

Skozi megleno
zaveso *bakreno*
se spušča
preproga
do napušča zvezd.
Sončeve vile
razvile so trak,
da si ne zmočijo nog.
Onkraj morja mrak
hrastovega listja,
ožganega jagodičja,
borovega igličja,
ruja, ki ogoleva,
gmajne, ki poboleva.
Nežen korak
bakreno odmeva
v kratkosti,
krhkosti popoldneva.
Sončeve vile
sezuvajo čeveljce,
s prsti rišejo
zadnje kroge na vodi,
nadevajo si peruti,
gladijo jih
za veliki angelski let.
V daljavi zdaj zdaj
bakreno zasije božični
komet.

Majda Artač Sturman

Pismo misijonarja

Besede zahvale in oris dela v daljnem misijonu

Cenjeni prijatelji in dobrotniki!

Prisrčen pozdrav, tokrat kar iz domovine, tik pred vrnitvijo v Ugando. Dne 6. septembra letos smo blagoslovili gradnje novega misijona Atede Parish na severu Ugande, dežele blizu Viktorijinega in Belega Nila. Petletno delo je bilo uspešno, tudi pastoralno, saj je bilo krščenih 1500 otrok. Od 12 podružnic so bile vse razen dveh na novo pozidane ali obnovljene. Zaživele so seveda mnoge aktivnosti, ki so rezultat sodelovanja ljudi, raztresenih na približno 400 kvadratnih kilometrov. Misijon smo gradili z večinskim deležem dobrotnikov iz Slovenije, zamejstva in zdomstva. Misijonsko središče iz Slovenije je prispevalo dobršen del za gradnjo nove župnijske cerkve, posvečene apostoloma sv. Petru in Pavlu. Rad poudarim, da se je okoli 30 pridnih prostovoljcev iz Slovenije v tem času petih let zvrstilo za mnogovrstno, po večini strokovno pomoč, ki so jo ti ljudje, izčrpani od 23 let vojne, še kako potrebovali.

Vsem vam dobrotnikom in tudi prostovoljcem se danes, ob koncu del, iskreno zahvaljujem. Celoten delež pomoči iz Slovenije smo namenili spominu na našega rojaka, pionirja začetkov misijonarjenja ob reki Nil, Ignacija Knobleharja, iz Škocjana na Dolenjskem. Ob posvetitvi oltarja je domači škof vanj vstavil relikvijo blaženega Lojzeta Grozdeta, mučenca, ki smo jo dobili po dobroti novomeške škofije. Slavje s pogostitvijo približno dva tisoč gostov in domačinov je trajalo 8 ur. Priložnostni film, ki je ob tem nastal, vam je na razpolago pri založbi Salve na Rakovniku v Ljubljani. Na tem slavju je bil predstavljen nov župnik domačin, naš sobrat Thomas. Pridružil se nam je tudi bogoslovec na stažu, Kennedy. Tako smo sedaj kar štirje. Čez 4 tisoč osnovnošolskih otrok, okrog 200 otrok v vrtcu in obiski vernikov v travnatih savanah bo kar dober zalogaj za ekipo, poleg rednih nedeljskih maš v 13 podružnicah in sedmih šolah. Dve podružnični cerkvi čakata na gradnjo. V eni mašujemo pod drevesom, v drugi pa v enem od razredov bližnje osnovne šole. Seveda bi radi čim prej začeli graditi nižjo srednjo šolo - zanjo bomo potrebovali 4 leta -, ki bi številnim otrokom novega misijona dala pogoj za nadaljnjo vzgojo za različne poklice. Da za to gradnjo pridobimo prostor v bližini novih župnijskih prostorov, hočemo prestaviti osnovno šolo s tisoč učenci na primernejšo lokacijo, vendar še vedno na župnijski zemlji. To bo združeno z novim finančnim zalogajem. Zadnji val beguncev čez Slovenijo nas uči, da moramo misliti na normalno šolstvo v deželah, od koder prihajajo begunci. Le tako bomo rešeni mnogih frustracij z obeh strani. Pomagajmo jim danes v njihovi domovini, da ne bomo jutri želi neukost. Potrebujemo jih, saj je v mnogih državah Evrope rodnost premajhna. Če bo solidarnost oblikovala globalizacijo, bo za vse dovolj vsega na tem planetu. Zato vas prosimo, da radi podpirate naše misijonske načrte na črni celini, ki je v mnogih pogledih upanje za ves svet. To ni nikakršno 'Sizifovo

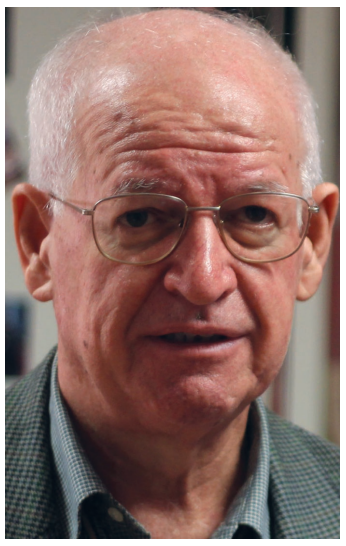

delo', kot mi je pred dnevi namignil dobri človek, ki občuduje naše delo in tudi sam pomaga. Stvari se vendarle premikajo na bolje in to mi, ki živimo afriški vsakdan, vidimo tudi 'od znotraj', kjer se oblikuje duhovni človek. Nekje sem rekel, da so vse preproste okrogle hišice-slamnjače naših ljudi – 15.000 – manj vredne kot misijonarjevo terensko vozilo. Toda v njih so številni otroci, nasmejanih obrazov, brihtnih glav in vedoželjnih. Prav ti so nam in vam, dragi dobrotniki, priložnost in upanje za boljši svet dobrih državljanov in kristjanov, kot je bil moto sv. Janeza Boska.

Želim vam lepo adventno pripravo na Božič in zdravih telesnih in duhovnih moči v letu 2016. Papež Frančišek, ki bo obiskal konec tega novembra Ugando in se njegovega obiska vsi veselimo, nam bo dal novo spodbudo za poglobljeno vero in zaupanje v hoji za Kristusom. Potrebni so bili kri in vera ugandskih mučencev ter predano delo misijonarjev in domačih sodelavcev-katehistov, da nas je katoličanov že več kot 42% od 36 milijonov prebivalcev Ugande. Čudež le 120-letne evangelizacije!

Hvaležni Danilo Lisjak, iz misijona ob Nilu

Cerkveni in družbeni antislovar (12b)

K kot KLERIKALIZEM (2)

Nadaljujemo s klerikalizmom, smrtno boleznijo ali "rak rano" Cerkve po zadnjič omenjenem blogerju, pa ne samo, saj dodajam tudi kako svojo misel. Kaj je pomenilo to, da so bili navadni verniki, laiki, torej neposvečeni verniki praktično izključeni? Vse bolj so se "posvétili", torej so postali posvetni oz. se vse bolj sekularizirali, če uporabimo tujko. Tu je bila zadeva močno podobna protestantskemu svetu - tam so seveda želeli vernike karseda vključiti, s tem pa so sekularizirali Cerkev, saj so se tudi duhovniki spustili na raven laikov in v bistvu sploh ne govorimo več o službenem duhovništvu, temveč le o vernikih, ki imajo znotraj cerkvene skupnosti posebne naloge in službe. Dokler jim je uspelo, so katoliški duhovniki vzdrževali

določeno izročilo (tradicijo, s tujko - tradere = izročiti), pogosto je šlo za vse bolj formalno ohranjanje tega izročila, zato pa se je leto na koncu moralo podvreči uporabniški, funkcionalistični logiki, plodu racionalizma, ki je vse bolj obvladal katoliški svet. Izročilo je bilo potrebno zato spremeniti, ga reformirati, se prilagoditi svetu. S tem Cerkev ni bila več in ni več živa resničnost in uresničevanje Božje skrivnosti, kjer se dejavno in stvarno živi življenje v Duhu, ta pa vodi življenjski stil Cerkve, kakor tudi njene odločitve in izbire. Morda se jo še vedno kot tako pojmuje, se tako govori in uči, v resnici pa je prav lepa pravljica za lahko noč. Bog je le še neka oddaljena ideja, morda še to ne več, ne pa stvarna resničnost. Svet Cerkve danes je svet duhovnikov, ki s (m) o vase zaprti in, če rečemo s papežem, avtoreferentni. V bistvu gre za Cerkev znotraj Cerkve, kar pa se v resničnosti odraža pogosto kot ubijanje Cerkve kot "skrivnost Duha", kakor so jo pojmovali v antični dobi cerkvenih očetov in v visokem srednjem veku, upoštevajoč vse meje, ki so jih ta obdobja imela. Bloger Pietro pravi, da se tudi pravoslavni (kar je tudi sam) ozirajo na katoliške in protestantske brate pri določenih cerkvenih strukturah, saj občudujejo njihove organizacijske in razumske sposobnosti. Razumeti moramo, da že nekaj stoletij stvari niso prave. Že dolgo traja ta klerikalizem, kjer določeni posvečeni vsiljujejo svoje osebne ideje in prepričanje drugim, misleč, da ne obstaja nobena drugačna možnost. Po tem prepričanju seveda po eni strani drug duhovnik, ki je na tej klerikalni lestvici nižje postavljen, nima v nobenem primeru prav, kakor bi se tudi moral obnašati tako, kot oni mislijo, da bi se moral. Tudi misliti in govoriti bi moral prav tako, delati vse po tistem vzorcu, gledati na vse tako kot oni. Laiki so seveda vredni še manj, saj so samo vir zaslužka, zastonjskih uslug in novih duhovniških moči. Tako ni bistvene razlike med, če tako rečemo, "tridentinskim" in sodobnim klerikalizmom, ki sta pravzaprav v tesnem sorodu. Prej namreč ni bilo tako pomembno izročilo Cerkve, kolikor bolj vse tisto, kar daje moč svoji lastni "stranki", zavračali pa so vse tisto, kar je tisto "njihovo stvar" zasenčevalo, pa četudi bi prihajalo z vrha. V vsakem primeru imamo popolnoma uporabniško, utilitaristično, koristoljubno idejo upravljanja Cerkve, nemalokrat je mišljena seveda lastna korist. Če pa je še do včeraj obstajalo vsaj neko izročilo, so se tega izročila brez težav znebili takoj, ko se je izkazalo, da je tako bolj koristno, kar je znamenje, da izročilo kot razodevanje nadzemeljskih danosti, ki pa se izražajo v življenju Cerkve, še zlasti v njenem bogoslužju, sploh ni bilo pomembno, temveč so bile pomembne zgolj človeške kalkulacije. To je tako "rak rana" Cerkve, ki bi se je morali zavedati na eni in na drugi strani. Nima smisla se pritoževati nad tem, kako je svet sekularizirán, kako je Cerkvi obrnil hrbet, kako ga je potrebno, zlasti na Zahodu, spet evangelizirati. To je sicer že morda vse res, a kako lahko prenovi Cerkev cerkveni ambient, ki tudi takrat, ko govori o duhovnosti, v resnici sledi temu sekulariziranemu svetu, nad katerim se pritožuje, prava duhovnost pa mu je deveta briga? V pravi duhovnosti bogoslužje ni nekje tam daleč zadaj, kot zadnja in najbolj nepomembna stvar, na prvem mestu pa je vedno neka "pastorala" in je vse "pastoralno", kar pomeni hkrati vse in nič. Na katerem mestu je v resnici tu Gospod?

Andrej Vončina

GLEDATI SKOZI POGLED (13)

Primož Krečič

POGLED SKOZI GROB

Ko srečujemo ljudi, spoznavamo njihovo življenje in ustvarjalnost, da ljubijo in se veselijo, obenem so tudi krhki in minljivi. Nekoč bodo tudi sami umrli in pristali v grobu. Vsak Adamov potomec ve za to dejstvo. Smrt je tako nezmotljiv dokaz, da nismo gospodarji nad življenjem, ki ne izhaja iz nas, ampak nam je podarjeno. Za vernike je pomembno, da je Božji Sin stopil v našo smrt in grobove. Doživel je njeno tragičnost, ki pa ga ni mogla zadržati.

Ko je minil sobotni dan, so se žene zgodaj zjutraj odpravile h grobu. S seboj so vzele dišave, da bi mazilile Jezusovo mrtvo telo. Telo je spomin na osebo in srečanja, ki še živijo. Obstaja pa grešna sebičnost, ki si želi polastiti drugih za spomin. Prava ljubezen in nežnost nikoli ne zadržujeta drugega, tudi če je mrtev. Tako je Marija Magdalena iskala Jezusa v njegovem grobu. Želela se je skloniti k mrtvemu telesu in ga obdati z ljubeznijo ter nežnostjo, da bi ga imela zase in za spomin. Toda umrlih ne smemo zadrževati, ampak jih položiti v večni, Božji spomin, da so v miru. Zato moramo gledati na smrt skozi Jezusovo smrt in njegovo žrtev. Bog je postal človek in stopil v človeške grobove, da bi mogel v njih obuditi in razcveteti seme nesmrtnosti. Pri tem nam lahko pomagajo izkušnje prednikov, svetnikov, tudi angelov in Marije.

Umrljivi človek težko sprejme dejstvo, da grob ni trajen in da je z njim konec vsega. Prinašalke dišav so osupnile in se prestrašile, ker niso našle Jezusovega trupla. Marija Magdalena ga je zamenjala z vrtnarjem, ker še ni dozorela za pogled, ki bi šel skozi grob in preko njega. Le počasi, z notranjim uvidom in osebno rastjo so mogli priti do spoznanja o Vstalem. Tudi nas prazen grob spominja na Kristusa in njegovo ljubezen, ki je premagala minevanje. Zato nam prihaja naproti in pomaga, da bi se osvobodili sebičnosti in nikogar ne zadrževali v njegovi smrti. Za Kristusa ni nihče mrtev in odpisan. Nekateri bi radi še ostali v svoji pasivnosti in skrivanju, toda vsem kliče: Prenehajte umirati, ker je čas življenja pri življenju Vstalega.

Stvarnost praznega groba vabi k resnemu in dejavnemu življenju pred Božjim pogledom, da umiramo svoji sebičnosti in se rojevamo za rodovitno podarjanje. V odprtem grobu tako srečamo Jezusovo poveličano telo, v katerem se obnavlja stvarstvo. Ko se odvija osebno darovanje, se spreminja tudi telo. Nekoč bo prišlo do popolne združitve naših teles s Kristusovim poveličanim telesom. Marijo Magdaleno je Jezus pred praznim grobom povabil v nov način ljubezni pri Očetu, ki je živa in navdušena v hčerinski in sinovski predanosti.

USMILJENI KAKOR OČE

Papež Frančišek je odprl sveta vrata ob sv. letu usmiljenja

Usmiljenje za izgradnjo bolj človeškega sveta

Vesoljna Cerkev je stopila v sveto leto usmiljenja z veliko novostjo: prvič v zgodovini Cerkve sveta vrata niso samo v Rimu, temveč v vseh katedralah sveta.

Na praznik Marijinega brezmadežnega spočetja, 8. decembra 2015, je papež Frančišek med slovesno mašo odprl sveta vrata Petrove bazilike oz. vrata usmiljenja. Bogoslužja se je udeležilo okoli 50.000 oseb, je poročal Radio Vatikan. Navzoč je bil tudi zaslužni papež Benedikt XVI. Obred odprtja je bil po obhajilu. Svečano ga je napovedal diakon, ki je med drugim rekel: "Kristus sam nas po služenju Cerkve vodi v tolažbe polno skrivnost Božje ljubezni, ljubezni brez mere, ki objema vse človeštvo". Sveti oče je pred vrati najprej molil, da bi doživeli milosti jubileja, "ugoden čas" za ljubezen do Boga in bratov v evangeljskem veselju. Pri vratih je rekel: *"To so Gospodova vrata. Odprite mi vrata pravičnosti"*. Odprl je sveta vrata in se v molitvi za nekaj trenutkov ustavil na pragu, zatem pa prvi stopil v baziliko. Takoj za njim je prag prestopil Benedikt XVI. Sledili so mu somašniki, nekateri predstavniki redovnikov in verni laiki. V procesiji so se napotili proti oltarju konfesije, kjer je potekal sklepni del maše.

Vrata usmiljenja bodo v Petrovi baziliki odprta do 20. novembra 2016, ko se bo na praznik Kristusa Kralja končalo sveto leto. Kdorkoli bo v tem času stopil skoznje, bo lahko "občutil ljubezen Boga, ki tolaži, odpušča in daje upanje" (Obličje Usmiljenja, 3). "To je ugoden čas, da spremenimo življenje! To je čas, da se pustimo dotakniti v srcu".

Zakaj jubilej?

Dan kasneje, 9. decembra, je papež med splošno avdienco poudaril, da Cerkev potrebuje ta izredni dogodek. V dobi velikih sprememb je "poklicana ponuditi svoj prispevek ter narediti vidna znamenja Božje navzočnosti in bližine". Jubilej je za vse nas *ugoden čas*, kajti s premišljevanjem božjega Usmiljenja, ki presega vsako človeško omejitev, lahko postanemo bolj prepričane in učinkovite priče. Obrniti pogled k usmiljenemu Očetu in k bratom, ki potrebujejo usmiljenje, pomeni usmeriti pozornost na "bistveno vsebino evangelija". Sveto leto nam je ponujeno, da bi izkusili "blag in prijeten dotik Božjega odpuščanja, njegove navzočnosti ob nas in njegove bližine, predvsem v trenutkih, ko to najbolj potrebujemo". Jubilej je *privilegirani trenutek*, da bi se Cerkev naučila izbirati samo "to, kar je Bogu najbolj všeč", je še dejal papež: odpuščati svojim otrokom in imeti do njih usmiljenje, da bodo tudi oni sami lahko odpuščali bratom. "Nič ni pomembnejšega od izbire tega, kar je Bogu najbolj všeč: to je njegovo usmiljenje, njegova ljubezen, njegova nežnost".

Tudi potrebno delo prenove cerkvenih ustanov in struktur je po papeževem prepričanju sredstvo, ki nas mora voditi v živo in poživljajočo izkušnjo Božjega usmiljenja. Usmiljenje lahko zares prispeva k izgrajevanju bolj človeškega sveta, je še poudaril papež. Res je, "storiti je treba še veliko", a "treba je vedeti, da je izvor pozabe usmiljenja vedno samoljubje", iskanje izključno lastnih interesov, zadovoljstev in časti, ki so povezani z željo po kopičenju bogastva, medtem ko se v življenju kristjanov pogosto preobrazi v hinavščino in posvetnost. Vse to je nasprotno usmiljenju. Zato je nujno priznati, da smo grešniki, da bi v sebi okrepili gotovost o božjem usmiljenju, je pripomnil papež Frančišek. Je naivno verjeti, da lahko to spremeni svet? Ja, človeško gledano je to norost. Vendar pa je "Božja nespamet modrejša od ljudi in Božja slabotnost je močnejša od ljudi" (1 Kor 1,25).

"Peta sveta vrata"

V Rimu so po tradiciji štiri glavna sveta vrata, v štirih papeških bazilikah (sv. Peter, sv. Janez v Lateranu, sv. Pavel zunaj obzidja, sv. Marija Snežna). Papež Frančišek pa je želel, da bi bilo tokrat več vrat. Tako so vrata dveh novih sprejemnih struktur škofijske Karitas na postaji Termini v Rimu že prekrstili v "peta sveta vrata", "vrata ljubezni", "jubilejna vrata revnih". Uradno jih bo odprl papež Frančišek v petek, 18. decembra, ob 16.30, trak pa so prerezali 10. decembra zjutraj v prisotnosti oblasti, gen. tajnika Italijanske škofovske konference msgr. Nunzia Galantina in številnih uglednih gostov. Pred tem je kard. Agostino Vallini odkril vrata, nad katerimi je velik mozaik, ki upodablja motiv logotipa jubilejnega leta; izvedel ga je in podaril p. Marko Ivan Rupnik. Nato je kardinal blagoslovil nove prostore: gre za zavetišče za revne s 300 posteljami in primernimi prostori tudi za dnevno sprejemanje ter večerno menzo, kjer bodo vsak večer lahko nudili najbolj potrebnim do 500 obrokov. Prvo je poimenovano po ustanovitelju rimske škofijske Karitas g. Luigiju Di Liegru, drugo pa po sv. Janezu Pavlu II. Msgr. Galantino je poudaril, da "sveta vrata niso samo vrata cerkve, temveč tudi vsa tista vrata, skozi katera stopamo in onkraj katerih se srečujemo z revnimi". Ravnatelj rimske Karitas msgr. Enrico Feroci pa je podčrtal, da je sveti oče Frančišek revolucioniral jubilej: v preteklosti je bilo treba poromati v Rim ali Jeruzalem, sedaj pa papež vabi, da bi stopali skozi vrata, kjer so revni.

Z odprtjem svetih vrat v lateranski baziliki so bila prejšnjo nedeljo odprta vrata vseh svetovnih bazilik. / DD

Homilija svetega očeta ob odprtju svetih vrat

"Kmalu bom z veseljem odprl sveta vrata usmiljenja. To dejanje, ki sem ga storil tudi v Banguiju, tako preprosto, a obenem tako močno simbolično, opravljamo v luči Božje besede, ki smo jo poslušali in ki postavlja v ospredje prvenstvo milosti. V teh berilih se dejansko pogosto ponovi izraz, s katerim se je angel Gabriel obrnil na presenečeno in vznemirjeno deklico, izraz, ki nakazuje skrivnost, ki jo bo obdala: 'Veseli se, polna milosti! ' (Lk 1,28).

Devica Marija je poklicana predvsem k temu, naj se veseli za vse, kar je Gospod dovršil v njej. Obdala jo je Božja milost in jo usposobila, da je bila vredna postati Kristusova mati. Ko Gabriel vstopi v njen dom, postane ta milost zanjo tudi najgloblja skrivnost, ki presega vsak razum, razlog za veselje, razlog za vero in razlog za predanost besedi, ki ji je razodeta. Polnost milosti je sposobna preobraziti srce in ga naredi sposobno za tako veliko dejanje, ki bo spremenilo zgodovino človeštva.

Praznik Brezmadežnega spočetja izraža veličino Božje ljubezni. Bog ni le tisti, ki odpušča greh, ampak v Mariji celo prepreči izvirno krivdo, ki jo vsak človek prinese s seboj, ko prihaja na ta svet. Prav Božja ljubezen prepreči, prehiteva in rešuje. Začetek zgodbe greha v edenskem vrtu se razplete v načrtu ljubezni, ki odrešuje. Besede Prve Mojzesove knjige kažejo na vsakdanje izkustvo, ki ga odkrivamo v svojem osebnem življenju. Vedno je navzoča skušnjava nepokorščine, ki se izrazi v hotenju, da bi načrtovali svoje življenje neodvisno od Božje volje. Prav to sovraštvo nenehno napeljuje življenje ljudi, da bi jih postavilo v nasprotje z Božjim načrtom. In vendar tudi zgodbo greha razumemo samo v luči ljubezni, ki odpušča. Greh je mogoče razumeti zgolj v tej luči. Ko bi bilo vse prepuščeno grehu, bi bili najbolj obupani od vseh stvari, medtem ko obljuba, da bo Kristusova ljubezen zmagala, vse sprejme v Očetovo usmiljenje. Božja beseda, ki smo jo slišali, ne pušča glede tega nobenega dvoma. Brezmadežna Devica je pred nami kot privilegirana priča te obljube in njene izpolnitve.

To izredno leto je tudi dar milosti. Vstopiti skozi ta vrata pomeni odkriti globino Očetovega usmiljenja, ki sprejema vse in gre osebno vsakemu naproti. On je tisti, ki išče nas, On nam prihaja naproti. To bo leto, v katerem naj bi rasli v prepričanju o usmiljenju. Koliko krivice naredimo Bogu in njegovi milosti, ko trdimo predvsem, da njegova sodba kaznuje grehe, ne da bi na prvo mesto postavili, da jih njegovo usmiljenje odpušča (prim. Avguštin, O vnaprejšnji določitvi svetnikov 12, 24)! Da, prav tako je! Usmiljenje moramo postaviti pred sodbo. V vsakem primeru bo Božja sodba vedno v luči njegovega usmiljenja. Ko bomo šli skozi sveta vrata, naj torej začutimo, da smo soudeleženi v tej skrivnosti ljubezni in nežnosti. Opustimo vsako obliko strahu in bojazni, ker to ne pristoji tistemu, ki je ljubljen; raje uživajmo veselje srečanja z milostjo, ki vse preobrazi.

Ko bomo danes tukaj v Rimu in v vseh škofijah po svetu stopili skozi sveta vrata, se želimo spomniti še enih vrat, ki so jih pred petdesetimi leti očetje koncila na stežaj odprli v svet. Te obletnice se ne smemo spominjati samo zaradi bogastva dokumentov, ki so jih tam spisali in ki do današnjih dni omogočajo, da spremljamo velik napredek v veri. Na prvem mestu je bil koncil srečanje. Pravo srečanje med Cerkvijo in ljudmi našega časa. Srečanje, zaznamovano z močjo Duha, ki je poganjal svojo Cerkev, naj zapusti plitvine, v katerih se je mnogo let zapirala sama vase, in se z navdušenjem odpravi na misijonsko pot. Znova je stopila na ceste, da bi šla naproti vsakemu človeku tja, kjer živi: v njegovo mesto, v njegov dom, na delovno mesto ... kjer je človek, tja je Cerkev poklicana, da dospe do njega, da mu prinese veselje evangelija, da prinese usmiljenje, Božje odpuščanje. To je torej misijonski vzgib, ki se ga po teh desetletjih lotevamo z isto silo in istim navdušenjem. Jubilej nas izziva, da se odpremo, in nas obvezuje, da ne bi zaobšli duha, ki je izšel iz drugega vatikanskega koncila, duha Samarijana, kot je ob zaključku koncila omenil blaženi Pavel VI. Naj nas hoja skozi sveta vrata danes obveže, da bomo tudi mi tako usmiljeni kot dobri Samarijan".

Sprejeti dar

Šal usmiljenja

Dne 8. decembra je bilo v Rimu gotovo najhladnejše jutro v vsej jeseni. Tako mrzlo in neprijazno, z rahlim dežjem in ledeno hladnim vetrom, ki je pihal na premočene lase. Presenetilo me je, priznam, tako kot tudi meteorologe, ki so ustrelili mimo. Verjel sem jim in šel na Trg svetega Petra premalo oblečen. Kako mi je bilo žal! Ko se je zdanilo, me je zeblo tako zelo, da sem začel trepetati. Tako zelo me je zeblo, da sem razmišljal, ali se ne bi raje kar odpravil nazaj domov. Pa sem vendarle ostal. Še dobro.

Poleg mene je sedel mlad fant, krepko zatopljen v molitev. Pridružil sem se mu. Tudi zato, da bi lažje prestajal dve uri čakanja na mrazu, da se maša začne. Potem pa je ta fant kar na lepem segel v svojo torbo in mi podal svoj šal. Rekel je: "Vem, da ni dosti, nekaj pa je, da vam bo bolj toplo". Nisem odklonil. Res me je zeblo. In sem se zavil v ta šal. Res ni bilo veliko, mi je bilo pa toplo vsaj tam, kjer je to res pomembno. In mi je bilo toplo.

Tako nekako kakor Mariji, ko jo je obiskal angel in ji oznanil prihod Boga. Prihod Boga, ki je *milost*. Če hočete reči drugače, *dar*. Usmiljenje Boga do človeštva. Sprejeti ta dar pomeni začeti sveto leto usmiljenja, stopiti skozi na stežaj odprta sveta vrata, ki so Božja rešitev človeka. Tako smo poslušali papeža Frančiška: *"Vstopiti skozi ta vrata pomeni odkriti globino Očetovega usmiljenja, ki sprejema vse in gre osebno vsakemu naproti. To bo leto, v katerem naj bi rasli v prepričanju o usmiljenju. /.../ Usmiljenje moramo postaviti pred sodbo. V vsakem primeru bo Božja sodba vedno v luči njegovega usmiljenja. Ko bomo šli skozi sveta vrata, naj torej začutimo, da smo soudeleženi v tej skrivnosti ljubezni in nežnosti. Opustimo vsako obliko strahu in bojazni, ker to ne pristoji tistemu, ki je ljubljen; raje uživajmo veselje srečanja z milostjo, ki vse preobrazi".*

Tudi če papež tega ne bi povedal, sem to pridigo čutil

okrog sebe. Mir, tišina, poslušanje, prav ganljiva toplina, pa čeprav je bilo vreme tako neprijazno mrzlo. Morda ravno zato. Ker človek lahko stopi skozi vrata usmiljenja šele tedaj, ko se zave, da jih potrebuje, da v svojem življenju potrebuje Boga in njegovega usmiljenja. Ko lahko skupaj z Marijo reče: "Dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi". (Lk 1,38) In to je težko – sprejeti usmiljenje. Ker to pomeni, da si šibek, majhen, da si grešnik. In vendar ni druge poti odrešenja in vendar ni druge poti svetosti kot stopiti skozi vrata, ki ti jih odpira Bog.

Željno, v tišini in pričakovanju smo čakali na ta sveti dogodek. In ko je sveti oče na koncu maše odprl vrata, se je izza oblaka pokazalo sonce in nas ogrelo in jata golobov je zletela čez trg. Ljudje so navdušeno vzklikali in ploskali. Zaradi spektakla? Ne, zaradi veselja. Tudi k nam je na neki poseben način prišel angel iz nebes in rekel: *"Razveseli se, polna milosti, Gospod je s teboj"!* (Lk 1,28)

Polni milosti smo, polni daru. Vsi, ki smo bili na trgu, smo se veselili, ker Božje usmiljenje ni pravljica, ampak je nekaj konkretnega. Res, samo skozi vrata je treba stopiti. Samo to. Samo sprejeti. Kako to vem? Tik preden smo se razšli, sem se obrnil k temu svojemu dobrotniku, ki mi je posodil šal, se mu zahvalil in mu ga vrnil. On pa me je prijazno pogledal in mi dejal, naj bo ta šal njegovo darilo meni za sveto leto usmiljenja. *"In angel je šel od nje".* (Lk 1,38)

Tako sem razumel *usmiljenje*. Dobiti šal, ki si ga nisem zaslužil. Dobiti šal, ki me je rešil bolezni. Dobiti šal, ki je nekomu nekaj pomenil. In dobiti ga *zastonj*. In ga sprejeti. Kdor ga sprejme, tudi sam postane vrata, vrata Božjega usmiljenja za druge. Za konkretne ljudi, s katerimi živi.

Sam še nisem šel skozi sveta vrata. In sem vendarle šel. Vzel sem šal, ta dar Boga, da ne bi v tem hladnem svetu zmrznil. Vzel sem Dar, ki me je obvaroval mrazu in me spremenil. Usmiljenje.

Marko Rijavec

Prisega na božično noč

Morda je noč
in zvezde vanjo tlijo
in smreke so oblečene
v kristal.
Morda je dan
s poletno melodijo:
morje s svetlobo pleše,
z valom val.

Morda je noč.
Morda je dan
za Božič.
A kjer postane Dete
Hostija.
Nebo se v tiho srčno srečo
zoži
in spet priseže,
da bo konec zla!

In bomo mi, Slovenci,
res svobodni
na novi zemlji,
srečni vekomaj.
In bomo Sinu Božjemu
podobni:
Slovenci novi
Za Ljubezni Raj.

Vladimir Kos

Želimo vam vesel Božič in srečno novo leto!

RESTAVRACIJA IN PRENOČIŠČE
Vogrič
ŠTEVERJAN
Klanec 23
T. 0481.884095

Zlatarna Šuligoj
Od leta 1897
www.suligoj.com
URARNA ZLATARNA
ŠULIGOJ
Vesel Božič in srečno novo leto!
Gorica - Ul. Carducci, 49
Tel. in Faks 0481.535657 - info@suligoj.com

IL BOTTONE
Sošol Nadja
Kupuj v središču Gorice!
IZBIRA IN KAKOVOST BREZ PRIMERE
Želi vesele praznike!
Travnik 26
Tel. 0481.33587
ZRAVEN KATOLIŠKE KNJIGARNE

Distribucija pijač NARDIN
GORICA
Ulica Svetega Mihaela 324
Tel. 0481 21065 - Faks 0481 522410
Union · Murauer · Forst · Pivovarna Laško

GOSTILNA 1971 GOSTILNA
V. PRIMOŽIČ
DOMAČA KUHINJA
GORICA
Drevored
20. septembra, 134
Tel. 0481.82117
Fakx 0481.548864

MARIO MUCCI
PROIZVODNJA
IN INŠTALACIJA KLEPARSTVA
Kleparstvo Mario Mucci & C.
Ul. Anton Gregorčič 20/2 • Gorica
Tel. 0481.21828 • Faks 0481.524657
info@muccilattonerie.com
www.muccilattonerie.com

Gostilna «FRANC»
Pri Francetu
Domača kuhinja
Zaprto ob nedeljah in ponedeljkih
SOVODNJE OB SOČI (GO)
Prvomajska 86, tel. (0481) 882038

Lokanda "Deveta" ★★★ 1870
Lokanda Devetak želi Vsem strankam in prijateljem vesel Božič in srečno ter uspešno novo leto 2016!
Vrh Sv. Mihaela
Tel. 0481.882488
info@devetak.com
www.devetak.com

JESTVINE PETER POVŠIČ
Tuttidì
MARKET
Ulica Trieste, 261 • GORICA

PRODAJA IN POPRAVILA KOLES
E. ČUK
GORICA
Trg Cavour, 9
Tel. 0481.535019

budin TISKARNA
Vam želi vesele praznike!
34170 GORICA - Ul. Gregorčič, 23
Tel. 0481 522 907 - www.tipografiabudin.it

ALUMINIJASTE ZASTEKLITVE
KOVAŠKI IZDELKI
Tabaj F.lli s.n.c.
Miloš in Rajmund
ŠTANDREŽ - GORICA
Ul. A. Gregorčič, 24
Tel. 0481/21514 - Faks 0481/21987
barbara@tabaj.191.it

IOT
www.iot.it
TURISTIČNA AGENCIJA
V naši agenciji Vas čakajo presenetljive ponudbe za skupna in zasebna potovanja
Vesel Božič in srečno novo leto!
Agencija IOT - Gorica
Turistični urad: ul. Oberdan, 16 - Tel. 0481.533838 - Faks 0481.531780

Koršič
osteria - gostilna
Vesel Božič!
Sovenca 7
Števerjan
tel. 0481 884248

BUIATTI MARIO
NAPRAVE ZA OGREVANJE IN HLAJENJE,
VODNA IN ELEKTRIČNA NAPELJAVA
Ul. Manzoni, 19 • Šlovrenc

Gostlina
PODVERŠIČ
Od leta 1953
RONKO BIENIC
Ul. Brigata Pavia, 61
Tel. 0481 530518

UREDILI Z PUBLISTAR WWW.PUBLISTARUDINE.COM

ZAHVALA

MARIJA (Marica) BENSA por. KOSIČ

Ob slovesu naše drage žene, mame in none Marice se iskreno zahvaljujemo vsem za ljubeč stisk roke, za tople sočutne besede.
Posebna zahvala g. Marijanu Markežiču, g. Karlu Bolčini, patru Davidu Brescianiju, msgr. dr. Rafku Valenčiču, molilkam rožnega venca v cerkvi, vsem pevcem iz vse okolice za lepo in občuteno petje, dirigentu Z. Klanjščku in organistu F. Valentinčiču, darovalcem cvetja in sveč ter tistim, ki ste darovali v dobre namene.
Naša ganjena hvaležnost gre vsem, ki ste jo počastili in v tako velikem številu pospremili na zadnjo pot.
Spomin nate bo večen, vedno boš v naših srcih!

VSI TVOJI

Kratke

28. Nagrado Dušana Černeta bo prejel Andrej Kosič

Priljubljeni goriški slikar, javni delavec in trgovec Andrej Kosič bo za svoje življenjsko delo in bogato ustvarjalnost prejel 28. Nagrado Dušana Černeta. Tako je sklenil odbor, ki pri Knjižnici Dušana Černeta v Trstu zadnja leta skrbi za podeljevanje nagrade, ki ima dolgo tradicijo, saj jo je prvič prejel beneški časopis Dom leta 1976. Nagrada je namenjena našim zamejskim osebnostim ali organizacijam, ki izpričujejo vrednote slovenstva, krščanstva in demokracije. Andrej Kosič, ki se je rodil 20. septembra 1933 v Rupi, je ob uspešnem razvijanju družinske trgovine s pomočjo nedavno preminule žene in njunih petih otrok od mladih let gojil likovno umetnost. Znan je predvsem po svojih liričnih akvarelih, v zadnjem obdobju pa je presenetil tudi z nizom olj Trpeča metamorfoza, v katerih odmevajo tragedije vojn in nasilja, od soške fronte do povojnih pobojev. Razstavljati je začel leta 1954, za sabo pa ima več kot sto osebnih in 150 skupinskih razstav. Ves čas je tudi dejavno vključen zlasti v goriško javno življenje. Podelitev nagrade, združene z nagovori in glasbeno točko, bo **v nedeljo, 27. decembra, ob 11. uri** v Močnikovem domu ob cerkvi sv. Ivana v Gorici.

Božični koncert Kulturnega centra Lojze Bratuž

Harfe in mladinski simfonični orkester bodo programsko opredelili tokratno božično prireditev Kulturnega centra Lojze Bratuž z naslovom Naj strune rajsko zazvenijo. Dogodek bo v ponedeljek, 21. decembra, ob 20.30. Ansambel harf Girotondo d'Arpe in mladinski simfonični orkester NOVA filharmonija iz Nove Gorice bosta zavzela središčno vlogo prazničnega dogodka. Z njima pa bosta kot gosta zapela sopranistka Polona Kante Pavlin in baritonist Nikolaj Pintar. Ustvarjalni zagon zasedba Girotondo d'Arpe, ki izvaja na keltske harfe, črpa v glasbeni tradiciji Irske in Velike Britanije. V Centru Bratuž bo Girotondo d'Arpe, ki je začel delovati l. 2003 s prof. Tatiano Donis, poskrbel, da bo božični koncert odet v skrivnostnost pristne keltske dediščine. V programu bo tudi več zanimivih in času primerno obarvanih skladb in pesmi. Osemdesetčlanski mladinski simfonični orkester NOVA filharmonija Glasbenega društva NOVA sestavljajo dijaki in študenti slovenskih in italijanskih konservatorijev in akademij, nadarjeni osnovnošolci, ljubitelji in tudi profesionalci z Goriške in iz FJK. Orkester deluje od leta 2010 pod vodstvom Simona Perčiča. Na koncertu bo predstavil mogočno orkestrsko pripoved, ki bo zaobjemala dve mojstrovini iz simfoničnega repertoarja iz zgodnjega 20. stoletja. Ob odlomku iz Simfonije št. 2 ameriškega skladatelja Charlesa Ivesa, bo zabaven Vodič po orkestru Benjamina Brittna poskrbel za veliko umetniških trenutkov. Tudi v programu NOVA filharmonije bo nekaj drobnih glasbenih božičnih presenečenj; nekatera bodo klasično obarvana, druga pa bodo kot odsev tradicije v današnjem času. Naj strune rajsko zazvenijo bo preplet svežine in mladosti, vendar z občutkom za tradicijo. Vstopnice so na voljo v Kulturnem centru Lojze Bratuž (www. centerbratuz. org). / Metka Sulič

In memoriam

Marija (Marica) Bensa por. Kosič

Prejšnjo sredo, 9. decembra, se je velika množica v cerkvi sv. Silvestra v Pevmi poslovila od gospe Marice Bensa, žene znanega goriškega trgovca in umetnika Andreja Kosiča. Po dolgi bolezni je v 84. letu starosti umrla dva dni prej v družinskem krogu. Pokopali so jo v družinsko grobnico v Rupi.
Kot prva izmed petih otrok se je rodila Valentinu Bensi z Oslavja in Romani Colja iz Cerovega, v družini, ki je bila posebno predana zborovskemu petju. Po poroki leta 1959 je z možem najprej živela v Pevmi, nato sta se preselila na Livado. Rodili so se jima Mirjam, Tatjana, Aleksandra, Benedikt in Simon, ki so se s časom vključili v že dobro uveljavljeno družinsko podjetje in ga po svojih sposobnostih - kljub neprijaznim ekonomskim okoliščinam - še naprej razvijajo. Hči Tatjana se je po žalnem obredu - v imenu vseh petih - z ganjenostjo spomnila, kako je mama tudi v zadnjih dneh neštetokrat izrekla besedo "hvala". Od vseh se je poslovila "s presenetljivo hvaležnostjo". V dolgih letih bolezni in trpljenja se je veselila vsakega trenutka, ki so ga skupaj preživeli v družinskem krogu. Vedno jih je potrpežljivo bodrila in spodbujala k zaupanju v prihodnost. Vera ji je bila v oporo, domača cerkev hram, petje v cerkvi hrana za dušo, Marijino petje srčno veselje, je dejala Tatjana, prepričana, da ljubljena mama sedaj mirno počiva v Božjem objemu.
V imenu devetih vnukov - Diana, Marko, Matija, Veronika, Valentina, Tadej, Mitja, Peter in David - je prva izmed njih obudila nepozabne otroške spomine na nono; na čase, ko so se kot "žabce" (tako jim je pravila) potepali po velikem vrtu, ki ga je skrbno negovala, tekali in plezali po drevesih, a vedno pod njenim budnim pogledom. V kuhinji jih je vedno pričakala z malico. Pri njej so "vedno občutili objem tople domačnosti".
Poleti so skupaj nabirali češnje, pozimi so se zbirali ob ognjišču in peli božične pesmice ob jaslicah. Vnukom je vlila veselje do glasbe, znala jim je biti ob strani, se z njimi pogovarjati in jim svetovati. Ob njej so rastli v skupnosti, spoznavali, kaj so družina, hvaležnost, ustvarjalnost, je še povedala Diana. Zato bo za vedno ostala živa v njihovih srcih in spominih.
Vsem svojcem izražamo iskreno sožalje!

Ob bridkem slovesu drage žene, mame in none

MARICE,

ki je po dolgi bolezni spokojno zaspala v Gospodu, sočustvuje z možem, slikarjem g. Andrejem Kosičem, s hčerami, sinovoma, vnukinjami in vnuki ter ostalimi sorodniki in jim izreka občuteno sožalje

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ

Obvestila

Pobiranje podpisov za obnovo rajonskih svetov bo v petek, 18. decembra 2015, ob 19.30 v Pevmi pri župnijski cerkvi, ob božičnem koncertu.

Praznik miru in prijateljstva v Štandrežu Društvo sKultura 2001 bo v nedeljo, 20. decembra, ob 15. uri v štandreški župnijski cerkvi priredilo Praznik miru in prijateljstva. Sodelujejo štandreška osnovna šola F. Erjavec in vrtec Pika Nogavička, osnovna šola iz Vrtojbe, župnija in domača društva.

AŠZ Olympia - Gorica vabi na božičnico Čarobni... Božič v ponedeljek, 21. decembra 2015, ob 17. uri v telovadnici AŠZ Olympia - Drevored 20. septembra 85 Nastopajo: deklice in dečki predšolske skupine Gymplay, deklice športne ritmične gimnastike, dečki orodni telovadci in športno plesne skupine Olympia.

Društvo slovenskih upokojencev za Goriško prireja tradicionalno silvestrovanje v torek, 29. decembra, v kraju Corno di Rosazzo; srečanje bo v zgodovinski beneški vili Nachini. Vpisujejo po tel.: 0481 884156 (Andrej F.), 0481 20801 (Sonja K.), 0481 882183 (Dragica V.), 0481 78138 (Sonja Š.).

Prispevke za Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel v spomin na ravnatelja prof. Silvana Kerševana lahko nakažete na bančni tekoči račun: Banca di Cividale (Via Kuay, 2, Gorica) IBAN IT 30 C 05484 12402 003 570 036 225; SWIFT CIVIIT2C s pripisom: za SKLAD SILVANA KERSEVANA. Informacije na tajništvu SCGV Emil Komel, tel. št. 0481 532163 ali 0481 547569.

Male oglase bomo objavili prihodnjič.

Darovi

Za katoliški tisk: N. N. 100 evrov.
Za Novi glas: dr. Pietro Pavlica, Bologna 200 evrov.

Voščilo

Svojim članom vošči lepe božične in novoletne praznike Društvo goriških upokojencev.

RADIO SPAZIO

Vrata proti vzhodu (od 18.12.2015 do 24.12.2015)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7, 99.5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz; na internetu www. radiospazio103. it. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan od 20.00 do 21.00. Spored:

Petek, 18. decembra (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: posnetki z naših kulturnih prireditev - Glasba iz studia 2.

Sobota, 19. decembra, ob 21. uri (vodi Ilaria Banchig): Okno v Benečijo: oddaja v benečanskem, rezijanskem in ziljskem narečju.

Nedelja, 20. decembra, ob 21. uri: Ponovitev sobotne oddaje Okno v Benečijo.

Ponedeljek, 21. decembra (v studiu Andrej Baucon): Narodno-zabavna in zabavna glasba - Zborovski kotiček - Novice iz naših krajev - Obvestila in večerni vic.

Torek, 22. decembra (v studiu Matjaž Pintar): Utrinki v našem prostoru - Glasbena oddaja z Matjažem.

Sreda, 23. decembra (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Jezusovo rojstvo v zapisih prerokov in zgodovinarjev - Izbor melodij.

Četrtek, 24. decembra (v studiu Andrej Baucon): Lahka glasba - Zanimivosti iz sveta - Obvestila in večerni vic.

Ob zasluženem prejetju viteškega naslova iskreno čestita

JURIJU PALJKU

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ
ZDRUŽENJE CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV

Božični koncert

NAJ STRUNE RAJSKO ZAZVENIJO

Girotondo d'Arpe
Tatjana Donis, umetniški vodja
Polona Kante Pavlin, sopran
Simfonični orkester NOVA
Nikolaj Pintar, bariton
Simon Perčič, dirigent

Kulturni center Lojze Bratuž
Ponedeljek, 21. decembra 2015, ob 20.30

Rezervacija in nakup vstopnic na tel. št 0481 531445 ali pa na info@centerbratuz.org

grafica goriziana
tipografia
tiskarna
printing house
buchdruckerei
since 1966
34170 Gorica
Ul. Gregorčič, 18
tel. 0481 22116
fax 0481 22079
info@graficagoriziana.com

Maxi SUPERMERCATI
Ulica sv. Mihaela
ŠTANDREŽ

KATOLIŠKA KNJIGARNA
želi vsem zvestim odjemalcem vesele velikonočne praznike!
Pri nas najdete veliko izbiro velikonočnih okraskov, nabožnih predmetov in priložnostnih daril!
Obiščite nas!
Gorica, Travnik 25, tel. 0481 531407

GOSTILNA 1971 GOSTILNA
V. PRIMOŽIČ
DOMAČA KUHINJA
GORICA
Drevored 20. septembra 134
tel. 0481.82117
fax. 0481.548864

VSE ZA OGREVANJE
VODOVODNE, ELEKTRIČNE IN PLINSKE NAPELJAVE
INŠTALACIJA IN VZDRŽEVANJE KLIMATSKIH NAPRAV TER NAPRAV ZA SONČNO OGREVANJE
TERMOIDRAULICA DEMORI MANUEL
TEL. 0481 882227

Poklicno Združenje Svetovalcev za Delo
Adriano PERIC & Martin DRUFOVKA
Želimo Vam vesel Božič in ob vstopu v leto 2016 veliko veselja, zdravja, uspehov in nadaljnjega uresničevanja Vaših želja!
Gorica, Ul. Cantore 2 - Tel. 0481 538998 - Faks 0481 539441 - www.consulenzelavoro.it

ZDRUŽENJE CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV - GORICA
vljudno vabi na
Božični koncert
SOBOTA, 26. DECEMBRA 2015
OB 17. URI
STOLNA CERKEV V GORICI
Pod pokroviteljstvom Sveta slovenskih organizacij

Pogovor / Boris Pahor

Življenje je bilo in je še vredno živeti!

Na mizi pisalni stroj in kupi papirjev. Knjige, posejane po vsem prostoru, na mizi, na stolih, na policah: "Te knjige so pripadale moji sestri, pustil sem jih tu, na svojem mestu". Med publikacijami, ki so v kupih stale pred neuporabljenim kaminom, nekaj izvodov biografije izpod peresa Tatjane Rojc *Tako sem živel. Stoletje Borisa Pahorja* in njegova knjiga *Rdeči trikotniki*, na katero je močno navezan. Veliko časopisnih izrezkov, na stenah slike naših veljakov, med njimi Špacalova marina. Nekaj fotografij, Cankarjev portret, če me spomin ne vara, tudi Kocbekov.

Januarja prihodnje leto bo naš časopis slavil 20-letnico nove poti. Nove poti namreč, saj ima Novi glas za sabo dolgo tradicijo, ki je vselej temeljila na prepoznavnih vrednotah, česar se prof. Pahor dobro zaveda...

Brez samovšečnih namigovanj: ali bi lahko začeli naš pogovor ravno pri tej obletnici...

Veseli me predvsem dejstvo, da se je Novi glas sploh rodil! Katoliški glas je imel težko življenje, še težjo pot pa je imel Novi list. Spojitev med obema časopisoma je bila pametna in daljnovidna. Ohranila se je krščanskosocialna podlaga nekdanjega tržaškega tednika, po vzoru, ki ga je dal Šček. Ščekova ideja, da se o dogodkih poroča resno, natančno, sicer sintetično, je bila prava. Novi glas je to odliko ohranil. Obenem je Novi glas ohranil tudi težnjo po vrednotenju narodne pripadnosti. Vaš tednik ima dobro uredniško politiko, vsebinsko je bogat in v njem se lahko najde marsikaj, česar v drugih zamejskih medijih ni mogoče brati. Upam, da bo tudi v prihodnje znal Novi glas ohraniti neko stvarno distanco do preteklosti. Naj vaš časopis na pravičen način obravnava osebke, ki so bili svojčas proti osvobodilnemu boju, vendar brez nepotrebnih ekstremov, da bi po eni strani ceneno obžaloval njihova dejanja, po drugi pa, da bi poveličeval njihove izbire. Moja želja je, da bi v naši slovenski družbi prišlo do premirja. Naj naš prostor in vaš časopis ne sledi ljubljanski polarizaciji mnenj, kjer nekateri na nasprotnih si bregovih še danes drug drugemu odrekajo pravico do lastnega spomina. Verjamem, da so na eni strani pogrešili komunisti, ki so zaradi hlastanja po oblasti streljali na svoje sovražnike, še preden bi bili ti organizirani proti njim. Ta zmotna politika je dosegla svoj višek s povojnimi poboji: celo do 12 tisoč ljudi je bilo likvidiranih! V isti sapi pa priznavam veličino pravičnega narodnoosvobodilnega boja: sprašujem se, kaj bi bilo z nami, s slovenskim narodom, če ne bi imeli osvobodilnega boja in pa tudi tedanje vodilne garniture, ki je na strani zmagovalcev druge svetovne vojne lahko računala na svojo pogajalsko težo v odnosu z močnim zahodnim sosedom. In ravno v tem ideološkem ravnovesju je bil eden izmed predhodnikov Novega glasa, Novi list, daljnoviden. Vse, kar je Novi list snoval, je bilo na ravni iskanja nekega sporazuma, neke sinteze, ki je temeljila na sinergiji, ne pa na razdoru.

Želim, da bi šel Novi glas svojo pot naprej, ker je to prava pot; želim, da bi vaš časopis imel finančno podlago, na kateri bi nadaljeval svoje poslanstvo, in da ga bodo bralci še naprej podpirali kot doslej. In še to: želim, da bi Novi glas dal mladim čim več možnosti, da izrazijo svoja mnenja. Vem, da je danes mlade težko dobiti. Prav v tej smeri je treba storiti največ!

Ali bi lahko strnili vaše življenje v eno misel?

Citiral bi Draga Jančarja, ki je na podlagi misli Alberta Camusa nekoč zapisal, da "sem uporen človek – l' homme revolte''. Uporen človek ne pomeni, da si revolucionar. Ni bila moja izbira ta, da bi postal uporen človek: tak sem postal, ker me je v upor sililo življenje! Najprej sem se začel upirati fašizmu. Travmo požiga Narodnega doma sem doživel še kot sedemletni otrok: s sestro, ki je bila tri leta mlajša od mene, sva stekla od doma, na ul. Commerciale, do Narodnega doma. Naznanjali so, da poslopje gori, da ljudje skakajo z oken. Oče je zmerjal črnuhe ... Zarodek fašizma v naših krajih, ki se je kazal prav v požigu Narodnega doma, sem doživel kot travmo, ne pa kot upor. Travmo sem doživel tudi takrat, ko so mi odvzeli slovensko šolo. Ko sem prestopil v peti razred, sem se znašel v popolnoma drugačnem okolju: nisem razumel, zakaj sem moral postati Italijan! Tedanji šolski neuspehi so posledično odražali to izgubljenost: šele v semenišču se mi je nato začelo svitati: šele takrat se je v meni pojavila potreba po uporu. Bil je to zame sprva kulturni upor, ko sem končno začel prebirati slovenske knjige. Nato sem tudi spoznal, da Slovenci imamo že organizacije, ki se bojujejo proti fašizmu. In takrat sem že bil na Kocbekovi strani, na strani krščansko-socialcev.

Kocbekova poezija je bila vsebina tudi diplomske naloge po vojni.

Na univerzi sem diplomiral, ko sem se vrnil iz taborišča oziroma francoskega sanatorija. Sam sem profesorju predlagal temo diplome: Kocbeka in njegovo zbirko Zemlja. Hotel sem dokazati levici, da Kocbek s svojo poezijo ni ostal vklenjen v krščanski svet, a je že prešel v nov realizem. Profesor se je s tematiko strinjal, a škoda, da je bila končna ocena nizka: to je bilo odvisno od slabo opravljenega izpita iz latinske književnosti in zgodovine ... Spominjam se še izpita, ko sem moral pred profesorjem prevesti odlomek iz del Tita Livia: neki glagol sem iz latinščine prevedel na pravi način – tisti izraz je bilo mogoče prevesti na kar tri načine, a profesor je bil neizprosen. Trikrat sem moral opraviti izpit! Škoda, ker je ta izkušnja negativno učinkovala na končno oceno ...

Kaj vam pomeni dejstvo, da imate za seboj več kot stoletje dolgo življenjsko dobo?

Foto IG

Meni pomeni predvsem in preprosto to, da če je človek pri zdravju, lahko uživa življenje, naravo in vse, kar pripada temu. Današnja politika, vojne, terorizem in vse mogoči napadi na človeka nam to ravnovesje kvarijo. Na več mestih so o meni napisali, da sem kljub vsemu prestanemu gorju vseeno znal ljubiti in ljubezen tudi sprejemal. Življenje je bilo in je še vredno živeti! Kar mi je dano še živeti, izkoristim zato, da to svoje prepričanje širim naprej: na vse načine poskušam ozaveščati ljudi glede tragedij 20. stoletja, da se ne bi ponovile več. To je moj doprinos družbi, v kateri živim, in s tem sem tudi skladen s svojim življenjskim prepričanjem. Gotovo me k temu žene moja izkušnja med vojno, ko sem bil dvakrat na tem, da umrem: zaprli so me v delovno taborišče, ki je bilo vsekakor v svoji osnovi uničevalne narave ...

Kaj vam pomeni ljubezen do življenja danes, kaj pa nekoč?

Nekoč sem rekel, da rešitev človeka temelji na ljubezni, in tega svojega mnenja nisem spremenil in niti ga ne bom. Ljubezni nisem nikdar pripisoval zgolj telesne razsežnosti med moškim in žensko, ampak to čustvo razširil predvsem na odnos, ki ga človek ima do sočloveka v evangeljskem vidiku: mislim na solidarnost zlasti do ljudi, ki jo potrebujejo. Človeška narava mora človeka obvezati, da svojemu bližnjemu pomaga. Ni druge rešitve od te. Že Antigona nas uči, da smo rojeni za ljubezen, ne za sovraštvo. Mislim, da ta vidik presega golo religiozno specifiko in se raje uvršča v osnovno človekovo modrost – lahko bi jo celo imenovali zdravo pamet.

V času ste vzpostavili prav poseben odnos do francoske kulture. In ravno Francija je država, ki je na mednarodni ravni najprej ovrednotila vaše literarno delo. V preteklih tednih je bila država na udaru zaradi terorističnih napadov skrajnega islamskega gibanja t. i. Islamske države. Kako ste spremljali krvave dogodke v Parizu?

Poglejte: Franciji se iz srca zahvaljujem, da je bila med prvimi, ki je cenila moje delo. Ne morem pa prezreti njenega nesramnega odnosa do manjšin in manjšinskih jezikov. Če ne bi najvišjega državnega priznanja Legion d'Honour prejel za delo Nekropola, na katerega me veže poseben odnos, bi odlikovanja ne sprejel prav zaradi stališč, ki jih francoska država zavzema do etničnih in jezikovnih skupnosti na svojem ozemlju.

Na podlagi tega zornega kota presojam krvave dogodke v Parizu. Verjamem, da vsako dejanje povzroča določene učinke: sprašujem se zato, zakaj je bila Francija v Evropi tarča takega okrutnega terorizma. Očitno te dinamike izvirajo iz nepoštenega odnosa, ki ga je Francija v preteklosti imela do islamske kulture in zaradi določenih geopolitičnih interesov postkolonialnega kova. Citiral bi Noama Chomskega, ki je po atentatih 11. septembra leta 2001 dejal, da je prišel čas, ko si moramo izprašati vest!

Kakšno razlago dajete temu nečloveškemu početju? Kje so razlogi za nastali položaj v francoski in na splošno evropski družbi in njeni politiki v odnosu do islama? Ali gre po vašem mnenju za spor med kulturami, med verstvi ...? Nacifašizem so zavezniki premagali z orožjem, kako pa naj sedanjemu sporu z eksremističnim islamom naredimo konec?

To je spor, ki ima za temelj interese in pohlep po oblasti in imetju svetovnih velesil! Ta evropska in ameriška kolonialna politika ima globoke korenine na Bližnjem vzhodu in Afriki ter Aziji. Surovine, ki bi morale po zdravi pameti pripadati tamkajšnjim narodom, so kolonialisti črpali sebi v korist. Danes je zato prišel čas, ko si morajo Francija, Anglija, ZDA in ostale države izprašati vest in organizirati ustrezno pomoč nekoč izkoriščenim državam. Narodom na Bližnjem vzhodu in Afriki je potrebno pomagati na "licu mesta", ne pa tako, da se pod pretvezo terorizma z orožjem raznesejo nad tamkajšnjim prebivalstvom. Te države potrebujejo pošteno in tvorno vsestransko gospodarsko politiko.

Kakšne posledice bo sedanje trenje po vašem mnenju pustilo v evropski kulturi?

Težko se o tem izrečem. Če upoštevam sedanje stanje, se mi prihodnost kaže s temnimi niansami. Ponavljam, dokler si evropski in zahodni človek ne izpraša vesti in ne ukrepa na drugačen način kot doslej, ne pričakujem nič dobrega. Kopičenje zla zaradi nekdanjih in sedanjih zamer so bo le stopnjevalo. Storimo korak v pravo smer in rešimo, denimo, vprašanje Palestine! Pokažimo kanček dobre volje.

Ali se še čutite evropski človek? Kako ocenjujete stanje evropske kulture? Ali sploh še obstaja evropska kultura?

Še vedno se imam za evropskega človeka, a hkrati čutim prav zaradi tega veliko nelagodje, ki meji na sramoto. Ta občutek me oblega vsakokrat, ko prejmem po pošti nešteto prošenj za podporo mednarodnim človekoljubnim organizacijam. Zahodni kapital je pravi naslovnik teh prošenj: dokler bo denar gospodar sveta, se stvari ne bodo premaknile na bolje. Gotovo ni vojna prava rešitev! To nas uči polpretekla zgodovina, Vietnam, Irak, Bližnji vzhod in še in še bi lahko našteval.

Poglejte: Evropa je bila vedno prostor krvavih vojnih spopadov. Ne mislim le na preteklo 20. stoletje. Pogled usmerimo v obdobje rimskega imperija: cesarjev meč je imel hudo uničevalno moč. Kar danes počenja evropski človek, ni zato nič novega. Dominacija je pač dominacija.

Kakšno je po vašem mnenju danes stanje nacionalnega duha držav v EU? Prav glede na migracijske tokove in terorizem se v Evropi vse bolj krepijo ekstremistična nacionalistična stališča.

Tudi to je težnja, ki je od nekdaj prisotna v evropskem duhu. Julij Cezar je bil rimski nacionalist. Sam nacionalizem meji na rasizem. Podjarmiti narode, ki se jih ima za manjvredne, je izraz nacionalizma. Slovenci zelo dobro poznamo to politiko, saj smo bili žrtve Ducejevega imperializma.

Lep del vaše konferenčne dejavnosti je namenjen mladim. Kaj bi jim radi dopovedali?

Da ker mi je do tega, da mladi zvejo marsikaj, kar ni v šolskih knjigah. Tako malo vejo o fašizmu, o nemških taboriščih, v glavnem poznajo usodo Judov, o uničevanju s plinom, bolj malo pa o uničevalnih taboriščih prisilnega dela in smrti zaradi lakote in bolezni, ki je bilo določeno za politične jetnike, ki so prihajali iz domala vseh evropskih držav. O vseh teh sem spregovoril v knjižici Rdeči trikotniki, s katerimi so bili zaznamovani protinacistični uporniki, med katerimi smo bili Slovenci številčno močno zastopani. Mladi morajo biti o vsem tem na tekočem, če ne so vsi tisti, ki se niso vrnili, ker so postali pepel, umrli zastonj ali zaman, saj sedanja egoistična družba pozablja nanje, na drugi strani pa ni rečeno, da se fašizem ne bo več pojavil.

In kako se mladi odzivajo?

Napeto sledijo, večkrat tudi celo uro in več. Tako, da ni res, da je mladina brezbrižna, če jo seznaniš z osebnim doživetjem, nasprotno, ko končam, me obkroža in postavlja dodatna vprašanja. Zanima jo, kako sem se rešil, kdo me je ovadil. To bi vse že vedeli, če bi brali, če bi jim kdo svetoval, kaj naj berejo... A nekaj so tudi sami krivi, preveč so navezani na računalnik, na internet itd.

Za to je odgovorna globalizacija, to se pravi znanstveno-tehnični razvoj, ki je seveda velika pridobitev na eni strani, veliko zlo na drugi. Vsi namreč moramo imeti radi Mater Zemljo, skrbeti, da je ne uničimo, da ne bo propadla, vsi moramo biti solidarno njeni sinovi, a obenem moramo skrbeti za posamezne dežele, ki na zemlji prebivajo, za narode in za jezike, ker svetovna civilizacija, če bi dosegla enotnost na škodo različnih kultur, bi ustvarila nezanimiv, dolgočasen svet. V tem svetu bi bili človeški možgani odvisni od računalnikov, kar bi bilo skrajno obupno, in ne bi vedeli, kar se že itak danes na primer dogaja, koliko denarja v trgovini uporabimo brez tiskanja na računalnik. Saj ne znajo seštevati brez tehnične inteligence. Inteligenca, ki je izumila stroj, vas je tudi obenem naredila revne. Zato ste bogati in revni obenem. To je tudi globalizacija: bogastvo in hkrati revščina. Civilizacija denarja. Denar v listnici ali, če ga imaš več, v banki, v možganih pa revščina.

> *"Nobene knjige ne zanikam. Vse, kar sem napisal, sem napisal pošteno."*

> *"Inteligenca, ki je izumila stroj, vas je tudi obenem naredila revne. Zato ste bogati in revni obenem. To je tudi globalizacija: bogastvo in hkrati revščina. Civilizacija denarja. Denar v listnici ali, če ga imaš več, v banki, v možganih pa revščina."*

> *"Prepričan sem, da nas sam jezik ne bo rešil, če nas ne bo prej rešila narodna zavest."*

Na več mestih ste vedno zatrjevali, da je negovanje jezika za našo skupnost (in vsako etnično skupnost nasploh) nezadostno, če jezika samega ne sejemo v humus narodne zavesti.

Tako. Prepričan sem, da nas sam jezik ne bo rešil, če nas ne bo prej rešila narodna zavest. To sem še enkrat potrdil na akademiji, ki jo je stranka Slovenska skupnost imela v Gorici. Rudi Pavšič je ob ponovni izvolitvi na čelu krovne organizacije SKGZ znova potrdil skrb za slovenski jezik, a to je storil le zato, da ne bi izrazil težnje po narodni pripadnosti. Levica se pojma o narodni zavesti še vedno otepa, ker se noče kazati, da je internacionalistična. Boris Kraigher je svojčas že poudarjal, da si Slovenci v Italiji ne moremo dovoliti slovenske stranke, ker bi nas ožigosali za nacionaliste. Za del slovenske manjšine se danes ne smemo izrekati za Slovence. Še enkrat podčrtujem, da je narodnost eno, nacionalizem, ki sem ga poprej omenil, pa drugo. Levica ostaja levica, ki se za vsako ceno hoče kazati za internacionalistično. Pri drugih 'levicah' po Evropi ni bilo tako: ni bilo Italijana, ki je prenehal biti Italijan, ko je prestopil prag komunistične partije!

/ DALJE NA STR. 9

Z 8. STRANI

Kakšen vtis vam danes daje manjšinska stvarnost?

Na splošno mislim, da je ostala zvesta svojim kulturnim izhodiščem. Kljub raznolikim družbenopolitičnim sunkom in viharjem smo vsekakor ohranili intimen stik s svojo literarno, umetniško in jezikovno dediščino, identiteto ter zgodovino, se pravi s tem, kar lahko imamo za bistvo človeške biti. Kanček zahvale si upam izkazati tudi Italiji, ki je v svoji republiški dobi priznala slovenski manjšini in ostalim manjšinam po svojem ozemlju dostojanstvo, ki ga na primer Francija ni bila sposobna izkazati svojim tovrstnim skupnostim. Na svoji koži sem doživel ta kulturni in ideološki premik v smer priznavanja naše kulture s strani Italije.

Kakšen odnos imate do svojega preteklega literarnega ustvarjanja?

Mislim preprosto to, da sem opravil svojo dolžnost! Da sem se vedno držal resnice, da resnice nisem nikoli zamolčal. Vprašanje pa je, kako sem to svojo dolžnost opravil ... Doslej je kritika dokaj enotno pozitivno ocenila moj opus. Vesel sem te naklonjenosti tudi zato, ker sem ob začetku svojega ustvarjanja bil dejansko sam v tem tržaškem okolju, nisem imel predhodnikov, ob katerih bi se lahko zgledoval: predhodnike sem imel zgolj v pokončnih in dobrih ljudeh, od Vilfanovih edinjašev dalje. Imel sem gotovo za zgled slovenske klasike, toda v svojem načinu pisanja, ki je obravnavalo realno življenje (začenši s požigom Narodnega doma), sem bil dejansko sam. Sam sem se učil literature!

Katero izmed vaših del imate najraje?

Vsako po svoje imam rad. Nobene knjige ne zanikam. Vse, kar sem napisal, sem napisal pošteno. Celo knjigo, ki jo posvečam svoji ženi Radi. Verjamem, da, če bi bila moja žena še živa, bi to potrdila. Tudi moji dnevniški in ostali publicistični zapisi so vselej izražali mojo temeljno idejno izhodišče: to je zvestobo narodnoosvobodilnemu boju, do katerega sem kritičen zaradi povojnih izvensodnih pobojev, demokratični podobi matične domovine in slovenski samobitnosti. Rekel sem samobitnosti, ne samostojnosti, saj bi ta izraz svojčas pomenil dejansko razklanje Jugoslavije. Jaz nisem nikoli bil oseba, ki bi hotela rušiti. Pojem samobitnosti bi lahko celo udejanjili slovenski komunisti, če bi se držali Cankarjevega načela: stranka se rodi v narodu za narod. Vemo pa, da se slovenska komunistična partija ni rodila za narod, ampak se je rodila za Jugoslavijo, ki je našo domovino gospodarsko izkoriščala ves čas.

Nekoč je naš urednik Jurij Paljk izjavlil, da ste vi naš slovenski Albert Camus, in to še danes trdi: kako čutite to vzporednost?

Hvala za tako zahtevno primerjavo. Camusa bi morali v slovenščino veliko več prevajati. Ni bil le uporen duh, ampak človek, ki je globoko zrl v človeške laži. Ni maral zgodovine, ker je zgodovina v svoji naravi lažna. To sem na svoji koži odkril šele kasneje. Prav tako ni maral religije, ki obljublja večno življenje. Kdo mi garantira, da bo po smrti res tako? Verjamem pa Spinozi, ki je zagovarjal naš večni esprit: to je duhovno iskanje in hkratno gojenje etično visokih misli. Imam se za globoko duhovnega človeka, kljub temu da nisem veren. Vsak dan se klanjam večnosti vesolja!

IG

Naj nam svetijo do konca dni ...

Glej zvezdice božje ...

V predbožičnem času spomini še posebej oživijo. Radi poromajo v otroštvo, na dom, v mladost ... Rad se spominjam očeta, kako sva zvečer na hišnem pragu opazovala zvezde. To so bile moje prve ure astronomije. Ko sva po kakšnem tednu zopet sedela in gledala nebo, sem imel izpit: lepo sem ločil veliki, mali voz, zvezdo severnico, pa še cel kup drugih ozvezdij, ki se jih ne spominjam več.

Bili so temni in mrzli zimski večeri. Po večerji smo se ob petrolejki še pogovarjali, pa je nekdo močno potrkal na vrata. Oče je šel odpret in v hišo je vstopilo več mož. Bili so zelo slabo oblečeni. Na glavi so imeli kape, nekateri tudi klobuke z rdečo zvezdo. Mama jim je napravila večerjo, polento zabeljeno s špehom, pogovarjali so se, sam sem bil nekje v zapečku in jih opazoval.

Potem je prišla toliko opevana svoboda. Nekega dne so se pred našo hišo zopet pojavili možje. Tudi ti so imeli na kapah zvezde. Bili so oboroženi. Vstopili so v hlev in odpeljali vola. Zaman so domači ugovarjali, kako bomo orali, kako bomo vozili ... Oni se za naše jadikovanje niso zmenili in so odšli z našim volom...

Pri vojakih smo imeli na kapi zvezdo. Niti me ni motila, ker je bila že zelo zguljena. Nekateri so jo po odsluženju vojaščine odnesli domov. Jaz sem kratko rekel, da nimam kaj z njo, in sem jo pustil v kasarni.

Tudi na cerkve radi postavljamo zvezdo, še zlasti ob Božiču. Imenujemo jo repatica, ker ima rep. Ob cerkvi sv. Ignacija v Gorici je bila skromna trgovinica, kjer si dobil vse, kar si potreboval za elektriko. Tam sem kupil lepe okraske za božično drevo, velike, ki so imeli namesto balončkov zlate zvezde. Postavili smo jih na dve visoki smreki, ki sta rastli ob cerkvi. Svetile so že ves advent, na sveti večer, nekako ob 16. uri, pa so me poklicali na sodišče. Med enournim čakanjem sem premišljeval, kako bom "zvozil" maše, ki so se začele ob 19. uri, višek pa je bila polnočnica. Končno so me le poklicali v sodno dvorano. Mlajši sodnik mi je prebiral neke člene zakona, ki me sploh niso zanimali, zato jih tudi nisem poslušal. Tudi nad njim je bila poleg standardne slike Maršala velika rdeča zvezda. Obrazložil mi je, da sem naredil velik prekršek, ker sem na smreke postavil zlate zvezde, češ da je v dolini pod cerkvijo železnica in bo strojevodja gledal te zlate zvezde na smreki in spregledal signal. Tako ogrožam državno imovino pa tudi povzročam nesrečo, ker bi kdo bil lahko mrtev po moji krivdi. Kaznovan sem bil na tri leta zapora, pogojno eno leto, s plačilom vsote, ki je znašala toliko, kot sem dobil za maševanje v štirih mesecih. Vesel, da je bilo sojenja konec, sem podpisal obtožbo, pogledal zvezdo nad sodnikom in odšel svetemu večeru naproti ... Zlate zvezde na smreki ob cerkvi so žarele, mladinci so pravočasno prišli iz Ljubljane in pripravili prelepo božičnico ob polnočnici z besedilom, ki ga je napisal Pavle Zidar in je bilo prvič uprizorjeno prav tisti sveti večer.

Potem smo dočakali združeno Evropo s prekrasno zastavo na modrem polju z dvanajstimi zvezdami. Vsi vemo, da je ta simbolika nastala prav na podlagi dvanajstih zvezd, ki krasijo Marijino podobo.

Tudi nad betlehemsko votlino se je zaustavila zvezda. Ko so se modreci poklonili Novorojenemu, gotovo niso niti slutili, da nobeden od ustanoviteljev religij ne bo deloval na tako ozkem prostoru, pa tudi nihče živel tako kratek čas in umrl tako mlad kot ta, ki ga imajo pred seboj. Vendar kakšno sled je ta betlehemski dogodek pustil v zgodovini! Vsak tretji človek, to je tri milijarde ljudi, se danes prišteva med kristjane ... Krščanstvo je še vedno številčno v vrhu svetovnih religij. Ta Novorojeni je milijonom ljudi po vsem svetu postal kažipot in merilo, obenem je pa prav ta Novorojeni izzival ljudi v vseh časih in jih izziva tudi danes.

Ko so v cerkvi svetega Petra odprli svetoletna vrata, jih je zopet pozdravila zvezda s smreke na Trgu sv. Petra.

Ker pa obstajajo tudi vrata po naših domovih, skozi katera vstopamo in odhajamo, četudi nad njimi ni zvezd, vsaj navadno jih ni, bi bilo dobro, če bi nas takšne in drugačne zvezde spomnile, da niso samo zato, da na nebu svetijo ali simbolizirajo takšen ali drugačen -izem, ampak obstajajo zato, da bi se ljudje med seboj zbližali, si drug drugemu segli v roko. Zvezde navadno simbolizirajo svetlobo, luč, veselje – naj nas vzpodbujajo, da ostajamo povezani in pomagamo drug drugemu. Dovolj je tega našega zamejskega spotikanja in nerganja – zvezde svetijo zato, da bi zasvetile tudi v naših srcih. Zato: naj nam vsem svetijo še posebej svetlo v tem božičnem času in do konca dni!

Ambrož Kodelja

Mala Cecilijanka / Revija otroških in mladinskih zborov

Pojoči slap iz nežnih otroških grl

Da prav nastop otrok prikliče v naše dvorane največ vnetih poslušalcev, se je izkazalo tudi v torek, 8. decembra 2015, ko so se na sam praznik Brezmadežne, po trdno zakoreninjeni navadi, v prenatrpani veliki dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž, zaslišali zvonki otroški glasovi, ki so izoblikovali letošnjo Malo Cecilijanko, revijo otroških in mladinskih zborov. Ta lepi glasbeni dogodek se vrsti že veliko let pod taktirko Združenja cerkvenih pevskih zborov Gorica – ob podpori SSO -, ki mu že kar nekaj let predseduje Dario Bertinazzi, po poklicu učitelj, še sam zelo vnet pevec in zborovodja. Prav njega je za uvodne misli povabila pred mikrofon mlada povezovalka priljubljene popoldanske prireditve, Karin Vižintin. V nagovoru se je Bertinazzi zaustavil ob izrazih *vsakoletni* in *tradicionalni*. Kaj sploh pomenita danes ti dve besedi v času globalizacije, ko nam je preko interneta v trenutku ves svet na dlani? Danes je pomembna le sedanjost, le trenutek, "ki ga živiš, ni pa važen pogled v prihodnost skupnosti, v kateri kdo odraste, živi, se postara in zapusti ta svet, a obenem pusti pomembno sled potomcem. Naša slovenska narodna skupnost se je ohranila do danes ne zato, ker živi za sedanjost, ampak ker je vedno gledala v prihodnost, s tem da je vzgajala mladino k pripadnosti narodu, vrednotam krščanstva in čutu odgovornosti vsakega posameznika do kraja, društva, župnije /... / Vsa mladina, ki bo stopila na ta oder, je edini zaklad, ki ga imamo, da bomo v naslednjih letih lahko še stopali na ta oder. Noben projekt, deželni, evropski, meddržavni, ne bo mogel nadomestiti tega, kar je naše vsakodnevno delo, požrtvovalnost, trud in odgovornost do kraja in skupnosti, kateri pripadamo. Noben projekt ne bo vzgojil otroka oz. mladeniča, da bo odgovoren za narod in jezik, kateremu pripada, ampak le redno in požrtvovalno vsakodnevno delo. In tisti, ki se z društvenim, župnijskim, skavstkim, animatorskim, oratorijskim delom ukvarjamo-ukvarjate, se dobro zavedamo tega. Žal, danes gre vse v smer projektov. Pojemo projektno, študiramo projektno, delamo projektno, celo igramo se projektno /... /. Tudi stiki med ljudmi so postali kratkotrajni. Tako ima danes naša manjšina premalo sposobnih mladih kadrov, malo je odgovornih ljudi, kajti vse se dela na projekt: nihče si noče več prevzeti dolgoročne odgovornosti, vse traja nekaj mesecev"! Še na cerkvenih korih, je dejal Bertinazzi, je malo rednih, vztrajnih pevcev, saj se je treba za to tudi žrtvovati.

OPZ Plešivo s pevovodkinjo Alessandro Schettino (foto dpd)

/ str. 12

Iva Koršič

PIKA NA (PESM)I

Majda Artač Sturman

- Nekaj pridevnikov več, gospod,
nekaj pridevnikov več! -
- Slog je važen, slog! -
- Rime ne, teh ne,
le malo postmoderno naj bo! -
- Zakaj pa sploh to, zakaj to? -
Le zakaj zakaj?
Kaj jaz vem, zakaj!
ker je slovenska beseda lepa,
ker na belem listu papirja drugače živi,
ker po življenju diši,
samo zato.
Ker je beseda.
Beseda.
Živa kot kri.

Jurij Paljk

Po petih letih, kar sem začela v rubriki predstavljati slovensko poezijo, njene pesniške ustvarjalke in ustvarjalce v skopih, življenjsko zdravilnih odmerkih (če naj bo poezija lek, balzam za dušo), je prišel čas, da predstavim tudi pesem našega urednika Jurija Paljka, ki je sicer poleg proznih del izdal več pesniških zbirk.

Med bogato bero njegovih stihov sem se odločila za verze iz pesniške zbirke *Nedorečenemu (Goriška Mohorjeva družba 1997)*, obogatene z barvno eksplozivnostjo olj goriškega slikarja *Davida Faganela*. Zdi se mi, da izbrana pesem tako motivno kot tematsko odlično ponazarja Jurijevo občutje sveta, njegov odnos do ustvarjanja, poezije, predvsem pa do lepe slovenske besede. Njene vsebine resda ni potrebno razlagati, tako je jasna in razumljiva - kot je neposreden, kristalno jasen pesnik sam. Zanimiv pa je njegov ubesedovalni postopek, preko katerega lirski subjekt spregovori dialoško, vpet v interakcijo, v odnos z "literarnimi vsevedi", rimarji, jezikovnimi svetovalci, strokovnjaki za vse.

Zasnova pesmi me spominja na *Recept za pesnika* Mileta Klopčiča, v kateri je (bil) pesnik prav tako deležen raznih teoretičnih, idejnih in splošnih smernic za "kovanje verzov". Saj pesnjenje po vnaprej določenih namigih, takih ali drugačnih, tudi postmodernih, nič drugega ne more biti kot prazno zamahovanje po gluhem pesniškem nakovalu.

Paljkova obravnavana pesem bi se lahko kot marsikatera njegova zdela prej prozaična kot poetična, vendar ima močno eksploziven sporočilni pesniški naboj, oblazinjen v lepoto retoričnih, stilnih in zvočnih sredstev (od ponavljanj, asonance *gospod/slog*, rime *bo/to/zato* ali *živi/diši/kri)*. Ob branju izstopata dinamičnost sloga, tudi zaradi razvejene rabe ločil, in velika pesnikova ljubezen do (slovenske) besede.

Kljub svetovani rabi mnogih (pravzaprav več) pridevnikov pesnik ostaja zvest samemu sebi, ostaja pri izčiščenem, izbrušenem bistvu svojega pesniškega besednjaka: v repliki nasvetom izpostavi *nomen*, izpostavi (samostalniško) besedo, nosilko sporočila. *Beseda* se ponovi kar trikrat, povezuje se z življenjem in krvjo, in tudi na listu papirja zaživi samo, če je konkretna, oprijemljiva, direktna. Za zaokroženje misli zadostujejo samo (nekateri) preprosti pridevniki: *slovenska beseda lepa,... na belem listu papirja*, zlasti pa v zadnjem delu izpostavljena misel. *Beseda. / Živa kot kri.*

Po oglušujočih besedah vsevedov se lirski subjekt zaprede v samorefleksijo o svojem odnosu do (slovenske - pesniške) besede. Kot vitezu besede mu ne manjka pogum, manjka pa pesmi naslov. Zato naj ga dodam v skladu z vsem povedanim in od pesnika upovedenim: *Vitez besede*. To naš Jurij, nagrajen s pomembnim državnim odličjem, v resnici je - kot sogovornik, kot časnikar, kot poet.

Vrata usmiljenja so odprli tudi v stolnici sv. Justa

"Prekoračiti vrata usmiljenja pomeni izpovedovati, da je Jezus Kristus Gospod, kar krepi našo vero Vanj, da bomo živeli novo življenje, ki nam ga je On dal. Sveti Janez Pavel II. je že na dan izvolitve za papeža rotil svet: 'Ne bojte se odpreti vrata Krstusu'". S temi besedami je nadškof Giampaolo Crepaldi nagovoril množico vernikov v stolnici sv. Justa v nedeljo, 13. decembra, ko je tudi tržaška Cerkev stopila ob bok vesoljni, ki jo je papež Frančišek prejšnji teden prav tako pospremil skozi Božja milostljiva

Foto Damj@n

vrata. Svečan verski dogodek se je začel pri kapucinski cerkvi na griču Montuzza, od koder je procesija, v kateri so bili slovenski in italijanski duhovniki, krenila do stolnice. Tržaški škof je v svoji homiliji poudaril pomen tega velikega praznika, ki mora verniku pomeniti predvsem globoko duhovno doživljanje nekaterih ključnih izhodišč: vernik se mora namreč v sklopu svetega leta še bolj potruditi, da bo ločeval dobro od zla, še bolj prepričano bo moral vstopiti v svet milosti in hkrati opustiti razvado sojenja; še bolj celostno bo moral uživati zaščito, ki nam jo daje odrešenje, in se odzvati na vzor svetosti. Verniki se bodo morali letos še bolj kot doslej posluževati zakramenta spovedi (v ta namen je nadškof določil posebno vlogo svetiščem na Vejni in na Repentabru ter v Starih Miljah, ter cerkvama na Montuzzi in Novega sv. Antona) in še globlje začutiti stisko revnih, osamelih in odrinjenih (letošnje dobrodelne nabirke v duhu telesnih del usmiljenja bo škofija namenila projektu Mission Moldova, ki skrbi za sirote in revne odmaknjene evropske države Moldavije; duhovna dela usmiljenja pa bodo šla Študijskemu središču, ki obravnava pekoča, aktualna vprašanja v zvezi z odnosom med vero, znanostjo in tehnologijo). Nadškof Crepaldi je ob koncu svoje duhovne misli poprosil Mater Božjo, naj Cerkev in njene vernike spremlja na tej poti: saj je bila ravno ona tista, ki je na najpopolnejši način bila deležna Božje milosti ...

Marijin dom / Praznovanje Brezmadežne

Kot vsako leto, na praznik Brezmadežnega spočetja Device Marije, so se verniki iz Trsta in okolice zbrali v Marijinem domu, da bi počastili priprošnjico človeštva Mater Marijo. Popoldansko bogoslužje se je pričelo s pesmijo Bodi nam pozdravljena, o nebes Kraljica. Sledil je nagovor msgr. Franca Vončine, ki je skupaj s p. Rafkom Ropretom vodil ta praznični obred. V nagovoru je poudaril potrebo po večji prisotnosti, zavzetosti in skrbi slovenskih vernikov za edini slovenski Marijin dom v samem središču mesta. Pred petimi litanijami v čast Materi Božji je blagoslovil lepo obnovljeni leseni kip, naravne velikosti Brezmadežne Device Marije iz leta 1901. Obnovitev je opravila umetnostna restavratorka Isabella Ciccolo iz Rojana. S petjem je celoten obred spremljal združeni zbor ZCPZ pod vodstvom Edija Raceta, na orgle je spremljal Tomaž Simčič. Ob koncu pobožnosti, po povzdigovanju Najsvetejšega, so sledile še pesmi: Že pada mrak v dolino Petra Jereba, dve pesmi Vinka Vodopivca, Ti spev si moj in Glej, o Marija, ter Zdrava Marija Franca Kimovca. Sklepna pesem tega prazničnega popoldneva je bila nepogrešljiva Marija skoz življenje Ignacija Hladnika. Praznovanje se je končalo v prijetnem vzdušju z družabnim srečanjem, ki se je izteklo, ko je nad mesto že legel mrak. / P. V.

Prisrčno pismo

Spoštovani g. nadškof msgr. Alojz Uran,
vest, da vam je Sveti sedež dovolil vrnitev 'domov' v Slovenijo, nas je zelo razveselila, čeprav bi vas radi še zadržali v Trstu.
Vaš postanek pri Sv. Ivanu smo sprejeli kot Božji dar, ki nam je ogreval srca pri bogoslužnih srečanjih, v stari cerkvici skupaj z našim duhovnikom g. Milanom ... Tudi svetoivanska procesija v čast župnijskemu zavetniku sv. Janezu Krstniku je z vašo prisotnostjo prinesla duhovno obogatitev. Na veliki petek smo skupaj z vami in italijanskimi verniki prehodili križev pot do stare cerkvice in opazili smo, da tudi sami nosite delež Jezusovega križa.

Iskreno smo vam hvaležni za vse, posebno za tolažbo in milostne nauke, ki ste nam jih delili v zakramentu sprave. Pogrešali vas bomo. Spremljali vas bosta naša srčna molitev in prošnja, naj vam dobri Bog po Materi Mariji stotero povrne in nakloni ljubo zdravje, da boste s svojim donečim glasom in blagim nasmehom razveseljevali slovenske duše v teh težkih časih.
posebno pa ob velikih praznikih in slovesnostih. Koliko lepih doživetij! Vaše petje, vstajenjska Aleluja, vaši spodbudni nagovori, somaševanje pri polnočnici

Svetoivanski verniki, duhovnik Milan Nemac in šolske sestre

USMILJENI KAKOR OČE

Božično voščilo tržaškega škofa Crepaldija

Jubilejno leto leto prenovitve za vse

Bratje in sestre!

1. Ob Božiču se spominjamo, da je Jezus Kristus postal človek, nase je prevzel našo krhko in nepopolno človeško naravo, da bi nas povzdignil do dostojanstva Božjih otrok. To je tisto osvobajajoče sporočilo, ki nas docela prevzame: in prihaja k nam. Sv. Avguštin je zapisal: "On leži v jaslih, a v sebi nosi celotno stvarstvo; ovit je v skromne cunje, a nas oblači v nesmrtnost; ne najde zatočišča, v krčmi pa si zgradi svetišče v srcih svojih vernih. Da bi krhkost postala močna, je moč postala krhka" (Pridig. 190). V teh besedah najdemo paradoksalno razsežnost krščanstva: Božji sin, tisti, ki ga je Oče postavil za *"dediča vsega in po njem tudi ustvaril svetove" (Pismo Hebrejcem 1,2)* , brez katerega ne bi *"nastalo nič, kar je nastalo" (Janez 1,2)* , se rodi kot vsak človeški otrok po mladi ženski, v zakotnem in temnem kraju sveta, kjer ga povijejo in položijo *"v jasli, ker v prenočišču zanju ni bilo prostora" (Luka 2,7)* . Odreče se slavi in se pusti zapreti v nežno in krhko človeškost otroka. To sporočilo nam osvetli Božjo ljubezen in milost.

2. Bratje in sestre, papež Frančišek je, navdahnjen od tega sporočila Božje milosti, ki ga prinaša Jezusovo rojstvo, proglasil *Leto usmiljenja*, ki se je začelo na dan Marijinega brezmadežnega spočetja in 13. decembra po vseh škofijah sveta. Tudi v stolnici sv. Justa smo odprli *Vrata usmiljenja*, ki čakajo vse, da stopijo skozi njo. Sprejmimo vabilo papeža Frančiška in pustimo, da bo letošnji Božič *Božič usmiljenja*. Usmiljenje je klic, ki nam ga namenja Bog Oče, da bi stopili na pot vrnitve k Njemu. Pripravljen je praznovati vsakokrat, ko se odločimo prepustiti se njegovemu očetovskemu objemu. To je objem tolažbe, objem odrešenja, ki nas upodablja v Kristusu; to je objem, ki ga bogatijo neizmerni darovi Njegove Besede in zakramenti, zlasti zakrament sprave in evharistije. Jubilejno leto naj bo leto prenovitve duš, prenovitve Cerkve, prenovitve človeštva samega.

3. Dragi bratje in sestre, *Božič usmiljenja* nas vabi, da ponovno napravimo prostor za Boga v našem življenju, se odpremo drugim in sodelujemo pri gradnji dobrega življenja. *Božič usmiljenja* nas spodbuja, da za svojo naredimo bolečino tistih, ki nimajo službe, da bi tako poudarili pravico do dela. Za svoj moramo narediti nemir velikega števila mladih, ki čutijo, kako je njihova prihodnost brez vsakega pravega upanja. *Božič usmiljenja* nas spodbuja, da začutimo kot svojo bolečino številnih bolnikov in velikega števila oseb, zlasti ostarelih in osamljenih. *Božič usmiljenja* nas vabi, da delimo težave razbitih družin, ki so čustveno ranjene, da delimo dramatičen položaj velikega števila neljubljenih otrok. *Božič usmiljenja* nas spodbuja, da se odzovemo z občutkom skupne in večje odgovornosti na težave, ki jih povzroča dolgoletna gospodarska in politična kriza. *Božič usmiljenja* nas spodbuja, da vzamemo za svojo tragedijo kristjanov, ki so preganjani v državah, kjer je prepovedana verska svoboda. *Božič usmiljenja* nas kliče, naj nikdar ne klonimo laskavim, a hkrati nasilnim in nečloveškim ideologijam. *Božič usmiljenja* nas roti, da ne bi nikdar pozabili na tiste, ki trpijo zaradi lakote in živijo v revščini. Ob letošnjem *Božiču usmiljenja* ne smemo predvsem pozabiti, da je Jezus Kristus s svojim rojstvom *"...dal sam sebe za nas, da bi nas odkupil iz vse nepostavnosti in nas zase očistil kot lastno ljudstvo, ki je vneto za dobra dela" (Titu 2,14).*

Srečen Božič vsem vam!

ZALOŽBA MLADIKA Nova zbirka pesmi Borisa Pangerca

"Pesem mora pošepetati duši ..."

Boris Pangerc, šolnik, politični delavec in oljkar, se vrača na pesniško prizorišče z novo zbirko z naslovom *Vroči ledeniki*. Knjigo je izdala založba Mladika, ki je pred 11 leti izdala tudi njegovo zadnjo knjigo poezij *Odžejališče*. Boris Pangerc je namreč 'star znanec' tržaške založniške hiše, saj je kot dvajsetletni študent pri Mladiki izdal svojo prvo knjigo poezij, ki nosi naslov *Amfora časa*.

Nov knjižni trud dolinskega pesnika so predstavili v prostorih Tržaškega knjižnega središča v četrtek, 10. decembra, ob prisotnosti avtorja in Maje Smotlak, raziskovalke in dobre poznavalke slovenskega pripovedništva v Italiji, saj je na to temo doktorirala na Univerzi na Primorskem. Smotlakova je občinstvo spomnila, da je to Pangerčeva deseta pesniška zbirka, njegov opus pa sestavlja poleg esejistike tudi pet del kratke pripovedne proze. Zbirka *Vroči ledeniki*, ki jo je grafično oblikoval Danilo Pahor, prinaša 50 novih pesniških stvaritev, ki jih je avtorica spremne besede in urednica literarnega materiala Irena Novak Popov razvrstila v sedmih sklopih. Da bi na jasnejši način predstavila vsebino, je Smotlakova svojo kritično pripoved začela pri naslovnici knjige. Na njej kraljuje Pangercu draga narava, sicer tokrat s sivimi niansami, iz ozadja katere se proti ospredju vali skrivnostna rdeča gmota. Tudi v tej podobi je očitna vsebinska razčlenitev pesniškega korpusa, ki se s polarizacijskimi sunki premika v smer dualističnega prežemanja življenjskih tematik, narave in ljubezni: v sam naslov zbirke – *Vroči ledeniki* – se namreč zgošča oksimoron, ki neoporečno dokazuje, da se je Pangerčevo pero tudi zaradi globlje vpetosti v bivanjska vprašanja predalo silno reflektivnemu literarnemu ustvarjanju. Življenje se tako neločeno razpleta ob slutnji smrti, kjer je edini izhod v sprejemanju darov, ki jih lahko daje ljubezen, saj na koncu za nami "ostaja le prgišče zemlje ali še manj". Narava je za pesnika metafora za človekove občutke, je nosilka trajne lepote, a tudi nasprotnih elementov (ogenj, kri, pepel), ki človeka prizemljijo v tostranski svet: mestoma se strogost obravnavanih tematik razneži v lepoti srebrno zelene oljke, "kraljice Sredozemlja", ki je pravi topos v Pangerčevi poeziji. Prav tako je ljubezen skrivnostna sila, ki se vzporeja z misterijem narave. Če je temna podoba tega čustva opevana s pojmi osamljenosti, hrepenenja in melanholije, se pesnik ravno na podlagi pisane besede predaja nekemu predrugačenemu smislu ljubezenskega doživljanja, ki se tudi zaradi kolektivne povezanosti z izvorno skupnostjo, predaja vdanosti, zaprisegi in zvestobi do drugega: telesno doživljanje je v tej poetični fazi Borisa Pangerca nadomestilo globlje erotično duševno čustvo, čustvo take ljubezni, ki traja do "konca vsega".

Foto Damj@n

Pangerc je občinstvo TKS pospremil v ta svoj pesniški svet med branjem svojih verzov, začenši s pesmijo *Sporočilo*, ki dejansko uvaja v duha pesniške stvaritve. V poeziji je pesnik zaupal lepo misel, v kateri je povzel srčiko svojega verznega ustvarjanja: "Pesem mora pošepetati duši"...

Prisrčen dogodek v novi tržaški knjigarni je obogatilo petje Dekliške pevske skupine Primorsko - Mačkolje. Kot je pojasnila zborovodkinja Aleksandra Pertot, nekdanja Pangerčeva dijakinja, je zbor nastop sestavil na podlagi domačega repertoarja ljudskih pesmi. Po uvodni *Svitaj se svitaj* z božičnim pridihom, ki jo je priredil Ubald Vrabec, je pevski sestav sklenil pesniški predvečer s skladbami *Dekle na vrtu*, *So ptičice zbrane* in *Čuk se je oženil*, ki jo je prav tako priredil Vrabec.

IG

MOŠKI ZBOR FANTJE IZPOD GRMADE

vabi na koncert božičnih pesmi

POSLUŠAJTE VSI LJUDJE

oblikovali ga bodo: OPZ Ladjica, Mladinska skupina Devin, Ženski cerkveni zbor Brestovica, Fantje izpod Grmade in MeCPZ Devin

na Štefanovo, 26. decembra 2015, ob 18. uri v župnijski cerkvi sv. Janeza Krstnika v Štivanu

Društvo slovenskih izobražencev

Trpka življenjska izkušnja Virgila Gomizla

Gre za tipično primorsko zgodbo, za zgodbo o osebi, ki je ena izmed nas, v kateri se zgošča pretežen del primorske zgodovine.

Tako sta urednik založbe Mladika Marij Maver in zgodovinar Renato Podbersič ml. predstavila lik in življenje Virgila Gomizla. Tržaška založba je namreč docela verjela v dragocen avtobiografski material nekdanjega partizana in zapornika na Golem otoku, ki ga je Podbersiču pred nekaj leti na Dragi zaupal njegov sorodnik, nam dobro poznan Silvester Metlika iz Boljunca. Virgil Gomizel, ki je spomine na svoje življenje v daljni Avstraliji najprej sestavil v angleškem jeziku, da bi njegovi potomci imeli prvovrstno in izvirno pričevanje o njegovi preteklosti, je besedilu dal širok pridih literature, saj je slog tako prepričljiv in berljiv, da je sam Alojz Rebula o njem dejal, da je pravo pero, da, če bi se rodil v drugačnih zgodovinskih in družbenih okoliščinah, bi nedvomno postal velik pisatelj.

O knjigi *Moje življenje* je bil govor na ponedeljkovem večeru Društva slovenskih izobražencev 7. decembra. Maver in Podbersič sta občinstvu najprej posredovala izris Gomizlovega življenja.

Rodil se je v kmečki družini v Križu pri Sežani. Kot vsi pripadniki njegove generacije je obiskoval italijansko šolo, in ko je bil star 15 let, je po sili razmer, a tudi zaradi idealizma, stopil med partizane. Ko je bil star 16 let, je bil težko ranjen v roko in koleno. Zdravili so ga sprva v bolnišnici Pavla, nato na Dolenjskem v okolici Kočevja. Po rehabilitaciji je konec vojne dočakal v rodnem Križu, kjer je v boju proti okupatorju deloval kot terenec. Po vojni je študij nadaljeval v ljubljanskem internatu srednje gospodarske politične šole, ki je ponujala skromen izobrazbeni nivo, da bi tedanji mladeniči nadoknadili to, kar jim je bilo med vojno odvzeto. Ko je bil star 19 let, pa se je znašel na Golem otoku. V strogem zaporu je preživel poldrugo leto. Ko je bil izpuščen, je takoj razumel, da v novi državi nima prihodnosti. Z dekletom je zato zbežal čez mejo, se na Tržaškem poročil, odšel v Nemčijo, od koder je odpotoval v Avstralijo in se tam nastanil. Ustvaril si je družino in vedno deloval v slovenskih izseljeniških društvih v Melbournu: vedno je ostal zvest slovenstvu in matični domovini.

Renato Podbersič je izpostavil nekaj ključnih vidikov, ki zaokrožajo osebnost Virgila Gomizla. V partizane je namreč odšel, ko je bil še najstnik, a je moral zaradi sile razmer postati mož. Na zgodovino je v tistih hudih vojnih časih sicer gledal z otroško nedolžnostjo, čeprav je vedel, da pravičnost ne pripada izključno eni strani. Podbersič je glede tega citiral spopad, ki je bil 2. februarja 1944 pri Dolcah na območju med Branikom in Komnom in pri katerem je bil Gomizel neposredno soudeležen. Partizanske enote so zajele četo nacističnih sil, ki so jim stali ob strani tudi pripadniki salojske republike. Dogodek je terjal 90 mrtvih na nasprotnikovi strani. Čeprav se Gomizel ne spušča v podrobnosti tega dogodka, je očitno njegovo odklonilno stališče glede načina, s katerim so se partizani znesli nad sovražniki in ranjenci. Ta neprijetna izkušnja in povojna represija sta ga potrdili v prepričanju, da se niso borili za pravo stvar. V knjigi je na ta račun zapisal, da povprečen borec ni poznal namenov, ki so jih imeli komunistični voditelji narodnoosvobodilnega boja. Tudi brez organiziranega boja s strani komunistične partije in naše udeležbe bi nacistična Nemčija kljub vsemu lokalno in globalno propadla.

Renato Podbersič ml., Andrej Aplenc, Bogdan Berdon in Marij Maver

V knjigi je na ta račun zapisal, da povprečen borec ni poznal namenov, ki so jih imeli komunistični voditelji narodnoosvobodilnega boja.

Nedvomno se je s temi besedami strinjal še en predavatelj na ponedeljkovem večeru, Andrej Aplenc, ki je z Gomizlom delil sorodno zaporniško izkušnjo na zloglasnem dalmatinskem otoku. Podbersič je razgovor z Aplencem uokviril v širšo zgodovinsko razlago o tem, kaj je Goli otok pomenil v naši polpretekli zgodovini. Poseben zapor za 'politično rehabilitacijo' nasprotnikov jugoslovanskega režima je bila izkušnja, ki je "determinirala ne le zapornike, ampak tudi njihove družine", je dejal zgodovinar. To temno plat naše preteklosti, ki je pomenila končno etapo v hinavskem delovanju kolesja tajne politične policije, je slovensko zgodovinopisje začelo raziskovati šele v drugi polovici 80. let. Se pravi štiri desetletja potem, ko je zapor začel sprejemati prve zapornike. Leta 1949 sta bila namreč Aplenc in Gomizel na prvem transportu slovenskih jetnikov, ki jih je režim namenil na dalmatinski otok, kjer je bilo do leta 1958 zaprtih okrog 10 tisoč ljudi, od teh 555 poimensko evidentiranih Slovencev. V skoraj desetletju dolgi dobi je na Golem otoku zaradi nasilja, mučenja in bede umrlo okrog 400 oseb. Zaporniki so bili člani KPJ in Jugoarmije, ki so zaradi različnih razlogov padli v nemilost oblastem (na to je močno vplival razkol med Stalinom in Titom). Smisel rehabilitacije je bil v tem, da so se zaporniki lahko 'končno' prepričali o sijajnih perspektivah jugoslovanske države. Čeprav Goli otok, ki je bil po letu 1958 namenjen priporu kriminalcev, v 80. letih pa kosovskim političnim nasprotnikom, ni bil edino tovrstno središče (podobni zaporniški centri so bili razpršeni tudi drugod po Dalmaciji in v Makedoniji), je ta kraj postal simbol odporništva jugoslovanski družbeni in politični ureditvi. Svoje pričevanje je na večeru DSI prinesel tudi odv. Bogdan Berdon, nekdanji partizan in titovec, ki se je zaradi pavšalnih razlogov prav tako znašel zaprt na Golem otoku. Poudaril je, da so se tedanje oblasti v odnosu do zapornikov posluževale utečenih nacističnih in stalinističnih praks, po katerih so jetnikom samim poverjale red in samoupravo, kar je posledično privedlo do internega nasilja in obračunavanj. Mnenja je bil, da bi morali zgodovinarji to zločinsko dejanje še bolj obravnavati, tudi na podlagi objektivnih pričevanj nekdanjih zapornikov. V tem vidiku je besedilo Virgila Gomizla še toliko bolj dragoceno. V pogovoru z Renatom Podbersičem je Andrej Aplenc, ki je bil kar dvakrat zaprt na Golem otoku, izpostavil ravno zgodovinsko težo prijateljevih besed. Knjiga *Moje življenje* je zato kot primer memoarske oziroma pričevanjske literature dragocen pripomoček za zgodovinsko stroko: tuje zgodovinopisje tovrstno pisanje upošteva, pri nas pa je drugače. Zato namreč, da globlje sežemo v neki zgodovinski dogodek, ga moramo obravnavati tudi z emocionalnega gledišča, drugače ostajata pripoved in analiza prikrajšani ključnih človeških pogledov.

Gomizlova knjiga pa ni zgolj knjiga o Golem otoku, saj ponuja namreč dragocen vpogled v širok obok izkušenj primorskega človeka – je dejal Aplenc, ki je prav tako kot avtor knjige okusil izseljeniško usodo. Aplenc je namreč do osamosvojitve matične domovine živel v ZDA. Po vrnitvi v Slovenijo ga je Gomizel nekajkrat obiskal in mu zaupal, da snuje svojo biografijo. Aplenc je prijateljevo besedilo na njegovo priporočilo temeljito prebral in vnesel nekatere manjše popravke, čeprav knjiga sloni tudi na pogovornem jeziku s primesmi kraške govorice, kar navsezadnje predstavlja dodano vrednost dela. Na Podbersičevo vprašanje, kaj ga je ob branju knjige najbolj prevzelo, je Aplenc odgovoril: "Prevzela me je predvsem zavzetost Virgila Gomizla za slovensko domovino". Naša zgodba namreč ...

IG

Obvestila

Društvo Finžgarjev dom Občine (Dunajska cesta 35) vabi v četrtek, 17. decembra, ob 20. uri na srečanje Ko zadiši po Božiču, predavanje iz cikla Za osebno rast, vzgojo in boljšo družbo. Gost večera bo Marko Čizman, predavatelj, duhovnik in teolog, pa tudi cenjen kuhar, ki bo poskrbel za presenečenje. Razgovor bo vodila prof. Manica Maver.

Slovenska maša v ul. Risorta 3 je vsak četrtek ob 9. uri.

Darovi

Za Slovensko Vincencijevo konferenco v Trstu daruje Silva Gasperčič 50 evrov.

Za Novi glas daruje N. M. 300 evrov.

Svojim članom, prijateljem, dobrotnikom in vsem rojakom želi lepe božične praznike in mnogo dobrega v novem letu 2016

VINCENCIJEVA KONFERENCA

ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV

želi pevovodjem, organistom, pevkam in pevcem ter njihovim družinam blagoslovljen Božič in srečno novo leto 2016

Vsem Slovenkam in Slovencem vesel Božič, zdravja in zadovoljstva v novem letu 2016 želi

IGOR ŠVAB
tržaški občinski svetnik

Blagoslovljene in miru polne božične praznike vošči

MoPZ FANTJE IZPOD GRMADE

SLOVENSKO PASTORALNO SREDIŠČE V TRSTU

ob obletnici učlovečenja Božjega Sina

ŽELI VSEM SVOJIM ROJAKOM BLAGOSLOVLJEN BOŽIČ IN VSE DOBRO V LETU GOSPODOVEM 2016

Skerlavai draguljarna
Želimo vam vesel Božič in srečno novo leto 2016
ul. Battisti 2 - 34125 Trst
tel. 040 7606012

Malalan OTTICA OPTIKA
Vošči vesele božične praznike!
ul. Vrb 1 - Občine
tel. 040 213957 - fax 040 213595

Milič
Kmetija Milič
Zagradec 2, Zgonik - Trst
tel. 040 229383 - 333 6804874
info@agriturismomilic.it
www.agriturismomilic.it
ODPRTO PETEK, SOBOTA, NEDELJA
OSTALE DNEVE LE ZA SKUPINE NAD 20 OSEB

ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV
vabi na koncert božičnih pesmi
ADESTE FIDELES
nastopili bodo:
Mojca Milič - *sopran*, Stanko Arnold - *trobenta*
in Gregor Klančič - *orgle*
ponedeljek, 28. decembra 2015, ob 20. uri
bazilika sv. Silvestra v Trstu

dragulji malalan
Želimo vam vesel Božič in srečno novo leto
Narodna ul. 28 - Občine
34151 (Trst)
tel. 040 211465 - faks 040 211441
www.malalan.com

ŽELEZNINA TERČON SAS
vse za hišo in vrt
stroji za domačo in poklicno uporabo, barve in barvila, vse za vodne in plinske inštalacije
ODPRTO OD PONEDELJKA DO SOBOTE ZJUTRAJ
NABREŽINA, 124
tel. - fax 040 200122

TRŽAŠKO KNJIŽNO SREDIŠČE ts360

Vošči srečen Božič in veliko zanimivega branja v novem letu 2016!
Oberdankov trg 7 - Trst

nuova Tecnoutensili Oleo-Mac
3 LETA GARANCIJE in servis
Proseška ulica 7
OPČINE
040 212397
info@tecnoutensili.eu

INTERVJU Michele Zanon, novi župnik in dekan v Špetru

"V Nediških dolinah je potrebna enotnost v različnosti"

V nedeljo, 6. decembra, je v Špetru, Arbeču, Brišču in Landru nastopil svojo novo duhovniško pot župnik g. Michele Zanon. Mašniško slavje je v špetrski župnijski cerkvi vodil videmski nadškof msgr. Andrea Bruno Mazzocato, ki je v špetrski župnijski skupnosti predstavil tudi novega vikarja g. Dariusza Klosinskija. "To sta dva mlada duhovnika, polna moči, srca in vere", je poudaril nadškof. Gospod Zanon, ki je tudi dekan špetrskega dekanata in župnik Svetega Lenarta ter Sredenj, je ob koncu mašniškega slavja dejal: "Gospodu lahko zaupamo svoje načrte in moramo biti pripravljeni v trenutku, ko nam da čutiti, da smo njegovi, in nam pokaže pot, ki jo je za nas pripravil. Mislim, da je to pot naše Cerkve, v katero se bom skušal vključiti".

Štiriinštiridesetletni g. Michele Zanon je po rodu iz Čedada, njegove korenine izhajajo tudi iz Benečije, saj je bila njegova nona iz Oblice. V duhovnika je bil posvečen leta 2006 in, preden je prišel v Nediške doline, je bil kaplan v Tricesimu. Od leta 2012 je župnik tudi pri Svetem Lenartu in v Srednjah in ti dve župniji bo še nadalje vodil.

Gospod Zanon, v kakšnem duhu ste sprejeli to novo imenovanje?

To imenovanje sprejemam v duhu razpoložljivosti, s katero želim odgovoriti na potrebe različnih krajevnih verskih skupnosti.

Nastopili ste svojo službo v Špetru. Kdaj predvidevate sprejem v Podbonescu?

Moj namen je, da bi se postopoma predstavil v raznih cerkvah, nisem pa še določil datumov.

Vaš predhodnik msgr. Mario Qualizza je v svojem 17-letnem službovanju v Špetru podpiral marsikatero izven župnijsko dejavnost, naj omenimo skrb za misijon v kraju Vacas v Boliviji. Nameravate nadaljevati to njegovo delo?

Seveda, nameravam nadaljevati v soglasju z raznimi možnostmi. Te pobude se bodo vsekakor nadaljevale.

Zaradi pomanjkanja duhovnikov je težko biti kos vsem pastoralnim potrebam geografsko tako razdrobljenega območja, kot so Nediške doline. Kako in s kakšnimi dodatnimi močmi nameravate slediti tako širokemu ozemlju?

Kar se tiče upravljanja, nimam vnaprej pripravljenih receptov. Prvo, kar bom naredil, kar sem sicer tudi že naredil, ko sem prišel v te doline, je to, da bom skušal pobliže spoznati različne stvarnosti in v duhu enotnosti dobiti v tej pastoralni raznolikosti, ki se vrti okrog moje osebnosti, tudi najboljše rešitve. Doslej sem bil župnik v dveh župnijah, pri Svetem Lenartu in v Srednjah, sedaj pa bom postal v šestih. Skušal bom združiti vse te raznolikosti v neko enotnost. V pomoč pri nedeljskih bogoslužjih mi bodo vsekakor ostali duhovniki g. Davide Larice in msgr. Sandro Piussi ter diakon Leopoldo Pantarotto.

Na našem ozemlju, na katerem je že od nekdaj prisotna slovenska manjšina, postaja neobhodno potrebno, kot je podčrtal msgr. Marino Qualizza v nekem uvodniku v petnajstdnevniku Dom, da se ne pretrgajo vezi med vero in jezikom, v tem primeru z beneškim narečjem. Kako nameravate delovati v tem smislu?

Kot že delujem v župnijah, ki so mi bile zaupane in v katerih opažam, da so ljudje z mojim načinom zadovoljni. Naj kar pridejo do izraza verska čustva preko lastne kulture. Pri tem ni nobenih omejitev, četudi sam ne obvladam slovenščine.

Na peti sinodi videmske nadškofije je bil izrecen poudarek na uporabi krajevnega jezika v bogoslužju. Kako se lahko te smernice neposredno uresničijo v Nediških dolinah? Je možen neki skupni imenovalec za vse te krajevne skupnosti?

Osebno menim, da je ta skupni imenovalec možen, in mislim, da je v bogoslužju bistvenega pomena prav enotnost v različnosti.

Larissa Borghese

Zanimiva razstava v Čedadu

Takšna je bila Ažla pred potresom leta 1976

V nedeljo, 13. decembra 2015, se je v nekdanji cerkvi Sv. Marije dei Battuti v Čedadu končala razstava fotografij "Ažlanji – foto dal fondo del cassetto / fotografije z dna predala".

"Gre za nenavadno izbiro", je dejal na predstavitvi 21. novembra predsednik kulturnega društva Ivan Trinko, Michele Obit, "saj smo prejšnja leta razstavljali slike slovenskih umetnikov". Letos pa je bil na ogled dober del 560 fotografij družine Jussig iz Ažle, ki so bile posnete od začetka (prva svetovna vojna) vse do šestdesetih let prejšnjega stoletja. Prvi avtor fotografij je bil - iz časa, ko skoraj nihče ni imel fotografskega aparata - oficir italijanske vojske, druge pa so naredili člani družine Jussig.

Namen razstave je obuditi spomin na stare čase skozi fotografije, v katerih je čas pustil sledove: prikazujejo sorodnike, otroška leta, potovanja na morju, poletni čas na dvoriščih v vaseh ali ob Nediži. To je podčrtal Roberto Del Grande, ki je skupaj s Študijskim centrom Nediža, s katerim sodeluje od leta 2006, poskrbel za to razstavo, o kateri bo tudi izšel katalog.

V imenu organizatorjev se je Del Grande zahvalil gospodu Pieru Jussigu, ki je dal na razpolago negative za digitalizacijo fotografij, in Ažlanjam, ki so razstavo obogatili. Na razpolago je tudi video, ki ga je posnel Paolo Comuzzi, v katerem nekateri Ažlanji kažejo fotografije svojih družin in na katerih je razvidno, kako je bila pred potresom Ažla popolnoma drugačna. V vasi je bilo pet gostiln in je živelo tristo ljudi.

Obiskovalci so si lahko ogledali tudi album fotografij družine Jussig in druge, ki so jih dali na voljo Ažlanji in v katerih odseva življenje do leta 1976, ko je potres sprevrgel življenje in podobo vasi v Nediških dolinah.

V mali dvorani ob cerkvi pa je bil na ogled video, ki ga je dala na razpolago družina Jussig. Video je bil posnet v šestdesetih letih prejšnjega stoletja. Skozi slike in brez glasu kaže skupino mladih, ki gredo neko popoldne plavat v reko Aborno.

Na odprtju je s strani čedajske občine, s katero KD Ivan Trinko sodeluje ob različnih priložnostih, pozdravila Daniela Bernardi, odbornica za finance, proračun, programacijo, osebje, turizem in dogodke. Podčrtala je, kako lahko fotografija poleg osebnega spomina postane s časom tudi zgodovina, v kateri lahko živimo skupaj z drugimi in preko katere lahko spoznamo, kako se je svet spremenil. Prisotna sta bila tudi špetrski župan Mariano Zufferli in njegov podutanski kolega Antonio Comugnaro.

Razstavo je organiziral Študijski center Nediža skupaj s kulturnim društvom Ivan Trinko, čedajsko občino in v sodelovanju z Inštitutom za slovensko kulturo.

L. B.

Z 9. strani

Pojoči slap ...

Da se naši mladi ne bodo ustrašili odgovornosti, je vzpodbudil: "Dajmo mladim možnost, da lahko v naši skupnosti dorastejo, obenem pa naučimo jih odgovornosti do vsega našega slovenskega bogastva: identitete, jezika, kulture /... / Zavedati se moramo, kam plove naša barka ... Ko se bomo zavedeli tega našega socialnega in družbenega problema v naši manjšini, potem bomo tudi to lažje prebrodili"! Kot predsednik ZCPZ se je zahvalil vsem pevovodjem za njihovo požrtvovalnost in staršem, ker vozijo otroke k vajam in jih tudi na tak način učijo odgovornosti za skupnost in jim dajajo tudi priložnost se družiti z vrstniki ob lepi slovenski pesmi.

OPZ OŠ J. Abram, Pevma s pevovodkinjo Marto Ferletič (foto dpd)

Odgovornost za naše najmlajše iz naše slovenske skupnosti s svojim vztrajnim delom in ljubeznijo do petja in seveda njim zaupanih otrok in mladih pa nedvomno jasno izkazujejo pevovodkinje - pevovodja je bil le en sam! -, ki ljubeče in z veliko potrpežljivostjo spremljajo male pevce na prvih korakih spoznavanja glasbene oz. pevske umetnosti. Večina izmed njih se je izšolala v Slovenskem centru za glasbeno vzgojo Emil Komel in sedaj pridobljeno znanje posreduje mlademu rodu. To je bil tudi eden izmed namenov in ciljev naše glasbene šole, ki jo je "k življenju" obudil prof. Silvan Kerševan in jo z vsem srcem vodil, dokler mu ni maja l. 2012 smrt pretrgala njegovih vedno novih načrtov za prihodnost.

Na letošnji Mali Cecilijanki so zapeli rosni glasovi dvanajstih zborov iz Goriške: OPZ OŠ J. Abram, Pevma (vodi Marta Ferletič, spremljava: Martina Hlede, klavir, Janina Marušič, flavta, Gabrijela Vidmar Golob, citre), OPZ KD Sovodnje – mali (Valentina Nanut; Erika Tomsič); OPZ Rupa-Peč (Zulejka Devetak; Martina Valentinčič); OPZ Emil Komel – Gorica (Damjana Čevdek Jug; Elisabetta Cavaleri); OPZ Štmaver (Nadja Kovic; Martina Valentinčič, klavir, Lenart Vogrič, zvončki); Cerkveni OPZ Štandrež (Lucrezia Bogaro; Damjana Čevdek Jug); OPZ OŠ Ljubka Šorli, Romjan (Lucija Lavrenčič; Zulejka Devetak); OPZ Vrh Sv. Mihaela (Karen Ulian; Tamara Podversic), OPZ Plešivo (Aessandra Schettino; Elisabetta Cavaleri, klavir, Simone Gerin, violina); OPZ F. B. Sedej, Števerjan (Martina Hlede; Martina Valentinčič, klavir, Emanuela Koren, violina, Fabijan Muzič, harmonika, Elija Muzič, kitara, Matija Corsi, bas kitara); OPZ Veseljaki, Doberdob (Lucija Lavrenčič; Zulejka Devetak); Mladinski pevski zbor Emil Komel, Gorica (David Bandelj; Elisabetta Cavaleri).

Kot vselej so pevovodkinje izbrale za svoje male varovance, upoštevajoč njihove pevske zmogljivosti, primerne pesmice v glavnem naših skladateljev (Stanko Jericijo, Janez Bitenc, Aldo Kumar, Walter Lo Nigro, Lenčka Kupper, Lojze Krajnčan ...) na besedila domačih avtorjev (Dane Zajc, Kajetan Kovič, Ljubka Šorli ...). Iz malih grl je zažvrgolelo kar nekaj ljudskih pesmic s hudomušno vsebino (*Kako se polžeku mudi*, *So ptički se ženili*, *Ob bistrem potoku je mlin*). Nekaj zborov je izbralo tudi eno ali več Marijinih pesmi in jih dobro zapelo njej v čast. OPZ iz Števerjana, ki je pred kratkim s koncertom obeležil 40-letnico neprekinjenega delovanja, je poleg dveh pesmic ponudil cel venček poznanih narodnih pesmi in seveda zelo navdušil poslušalce in tako še njim podaril izsek z jubilejnega večera v Števerjanu. Ti mali števerjanski pevci, pa tudi nekateri drugi, so petje pospremili z gibi ali pa drobnimi glasbili, da je bilo njihovo izvajanje še bogatejše in prikupnejše. Mladinski pevski zbor Emil Komel, edini pod vodstvom moškega pevovodje, Davida Bandlja, je za svoj spored izbral tri zahtevne skladbe: srednjeveško besedilo *Gaudete* v priredbi Briana Kayja, znano *Bogorodice Djevo* iz *Večernic* (Arvo Pärt), po kateri segajo naši odrasli zbori, in *You raise me up* (Brendam Graham; Rolf Lovland & Roger Emerson). Pri solidnem nastopu tega mladinskega zbora, ki zasleduje čim boljšo kakovost petja, sta poslušalce presenetila solista Katja Terčič in Andrej Rustja. Zbor je ob vztrajnem ploskanju ponudil še ljudsko narodno *Dekle je pralo srajčki dve*.

Mlade pevovodkinje so tudi tokrat z veliko, "materinsko" potrpežljivostjo in predanostjo pripravile otroke za njihov najpomembnejši nastop v sezoni, ki ga gotovo predstavlja Mala Cecilijanka. Pri tem so malčkom z veliko prizadevnostjo in predanostjo približale svet glasbe, v upanju, da bodo ti mali pevci nekoč prestopili v naše zbore in nadaljevali v preteklosti že tako dobro vpeljano poustvarjalno delo.

Spominski dar na letošnjo revijo je v imenu organizatorjev pevovodjem izročala ljubka deklica Martina Pelle.

V preddverju KCLB so si navzoči poslušalci lahko kupili knjige Goriške Mohorjeve družbe, ki jih je prijazno ponujala univerzitetna študentka Micaela Passon.

(več slik na www.noviglas.eu)

NOVI GLAS

ODGOVORNI UREDNIK Jurij Paljk, e-mail paljk@noviglas.eu
Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik prof. Peter Černic
Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5 - št. ROC 3385
Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.eu
Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.eu
Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.eu
www.noviglas.eu
TISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Via Austria, 19/B - 35129 Padova PD, tel. 049 8700713 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it
LETNA NAROČNINA: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 100 evrov - Poštni tekoči račun 10647493
PODPORNA LETNA NAROČNINA: 100 evrov
Bančni podatki: IBAN: IT 19 F 08532 12400 000000730643, SWIFT ali BIC koda: ICRAITRRES0
ali IBAN: IT 67 M 05484 12401 001570069280, SWIFT ali BIC koda: CIVIIT2C
naslovljen na: Zadruga Goriška Mohorjeva - P.zza Vittoria/Travnik 25 – 34170 GORICA.
OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Publistar, ul. Treppo 5/B – Videm.
Tel. št. 0039 0432 299664 – Faks 0039 0432 512095 – E-mail info@publistarudine.com
Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh.
Novi glas je član Združenja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC
Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovencev v zamejstvu in po svetu
Tednik Novi glas prejema neposredni državni prispevek v skladu z zakonom 7.8.1990 št. 250
To številko smo poslali v tisk v torek, 15. decembra, ob 14. uri.

Besede koprskega škofa msgr. Jurija Bizjaka

"Moža in ženo ju je ustvaril!"

"Svetopisemska podoba človeka je v naši civilizaciji več ali manj znana iz poročila v Mojzesovi knjigi, ki pravi, da je človek ustvarjen po Božji podobi! Trditev nikakor ne bi smela biti žaljiva niti za tiste, ki Boga ne priznavajo, saj pojem boga nikomur ni tuj in tistim, ki Boga ne priznavajo, je trditev v še večjo čast, saj postavlja nje same na prestol vsega stvarstva, kar do neke mere res velja za vse ljudi (Jn 10,34; Apd 17,28).

Razbrano iz človeškega srca

Svetopisemska podoba zakonske zveze pa je v današnjih časih nekoliko manj sprejemljiva, saj velja za suženjsko in zatiralsko, za zastarelo in preživeto. Vendar pa je treba priznati, da je navedena podoba zakonske zveze najtesneje povezana s podobo človeka, saj poročilo pravi, da je Bog človeka ustvaril po svoji podobi, po Božji podobi ga je ustvaril, moža in ženo ju je ustvaril (1 Mz 1,27). Moškega in žensko!

Iz poročila je razvidno, da je cel ali popoln človek pravzaprav sestavljen iz dveh, to je iz moža in žene. Da je vsak izmed njiju le polovica celote, potrjuje tudi dejstvo, da sta za preživetje vrste potrebna oba, kakor je pisano: "Rodita in množita se ter napolnita zemljo"! (1 Mz 1,28). In kot odmev na to resnico zveni naročilo v drugem opisu stvarjenja človeka, kjer piše: "Zaradi tega bo mož zapustil očeta in mater in se držal svoje žene in bosta eno meso"! (1 Mz 2,24). Eno meso!

Kar piše Mojzes o vseh svojih pričevanjih, da jih namreč ni potegnil z neba in ne privlekel čez morje, temveč jih je razbral iz človeškega srca (5 Mz 30,14), to velja tudi za njegovo pričevanje o človeku in zakonski zvezi: kar je zapisal, je razbral iz človeškega srca in je zato pisano človeku na kožo. Dokler bo človek želel biti človek, bo moral prisluhniti sam sebi in svoji vesti in spoštovati zakonitosti, ki so zapisane v njegovo naravo, v njegovo meso in v njegove kosti.

Grehi proti naravi

Človek pa seveda lahko tudi oslepi, ne samo telesno, temveč tudi duhovno, kakor pravi evangelij: "Če se torej tvoja notranja luč stemni, kolika bo tema"! (Mt 6,23). In v takšni temi človek lahko greši proti svojemu Bogu ali proti svojemu bližnjemu ali proti svoji naravi. In tu si moramo priklicati v spomin znan izrek, ki pravi: "Bog odpušča vedno, človek včasih, narava nikoli"! Mati narava ne popušča nikoli in prepričan sem, da je Bog računal na naravo, ko je po vesoljnem potopu sklenil zavezo z Noetom in obljubil, da ne bo več potopa, ki bi uničil zemljo, kajti mati narava to hitro naredi tudi brez potopa (1 Mz 9,8–17).

"Nič ni novega pod soncem", piše Salomon (Prd 1), in tudi grehi proti naravi niso tuji svetopisemski zgodovini. Skozi vso človeško zgodovino namreč odmevata zlasti dve hudi kazni, ki ju opisuje Mojzes in sta doleteli človeški rod, to sta vesoljni potop (1 Mz 6–7) in sodomsko žveplo (1 Mz 19): prva je huda zaradi svojega velikega obsega, druga pa zaradi svoje strupene ostrosti. Oba primera so za vzorec in za grožnjo naknadno uporabljali tudi drugi sveti pisci (Iz 1,9; 13,19; Jer 50,40; Am 4,11; Mt 10,15; 11,23; Lk 10,12; Rim 9,29; 2 Pt 2,6; Jud 7; Raz 11,8).

Razlog za obe hudi kazni pa je v obeh primerih bila huda nravna izprijenost. Razlog za vesoljni potop je bila nravna izprijenost med različnima spoloma: "Ko so se ljudje začeli na zemlji množiti in so se jim rodile hčere, so videli Božji sinovi, da so človeške hčere lepe, in so si jih jemali za žene, katere koli so hoteli" (1 Mz 6,1–2). Razlog za sodomsko žveplo pa je bila nravna izprijenost med istim spolom: "Klicali so Lota (sodomski meščani) in mu govorili: Kje sta moža, ki sta nocoj prišla k tebi? Pripelji ju ven k nam, da ju spoznamo"! (1 Mz 19,5).

Oba primera navaja tudi Kristus pri opisu konca sveta: "In kakor je bilo v Noetovih dneh, tako bo tudi v dneh Sina človekovega: jedli so in pili, se ženili in se možile do dne, ko je Noe šel v ladjo: in prišel je potop in pokončal vse" (Lk 17,26-27). "Podobno bo, kakor je bilo v Lotovih dneh: jedli so in pili, kupovali in prodajali, sadili in zidali; tisti dan pa, ko je šel Lot iz Sodome, je izpod neba deževalo ogenj in žveplo in pokončalo vse" (Lk 17,28–29).

Apostol Pavel razlaga takšno slepoto v pismu Rimljanom in pravi: "Zaradi tega jih je Bog prepustil sramotnim strastem: njih ženske so namreč naravno občevanje zamenjale s protinaravnim; prav tako so pa tudi moški pustili naravno občevanje z žensko in so se vneli v svoji strasti drug do drugega... In ker niso imeli za vredno, da bi se držali spoznanja Božjega, jih je Bog prepustil izprijenemu mišljenju, da so počenjali, kar se ne spodobi" (Rim 1,26–28).

Sad človeške napačne in zmotne vzgoje

V zraku je čutiti ugovor in izgovor, da so protinaravna nagnjenja posledica in sad naravnega razvoja, kar pa je seveda v velikanski večini primerov brez vsake podlage in popolnoma zgrešeno. Protinaravna nagnjenja niso posledica in sad naravnega razvoja, temveč so po večini posledica in sad človeške napačne in zmotne vzgoje, brezkončnega mešanja in križanja in metanja obeh spolov v en koš in predvsem zgrešenega in brezsmiselnega boja za enakost: smo enakovredni in enakopravni in še marsikaj, nismo pa enaki! In zakaj bi bili? Mar ne drži več pregovor, da razlika mika?

Vsi smo za enakopravnost in enakovrednost, vendar ne v tem smislu, da bomo zaradi lačnih na svetu zdaj ves svet potiskali v lakoto, temveč v smislu, da bomo zdaj ves svet nahranili z ustrezno hrano! Tudi z ustrezno duhovno hrano, za posameznika in za zakonsko zvezo, za moža in za ženo, za očeta in za mater, za starše in za otroke. Mar nas pretirano izenačevanje in istovetenje obeh spolov ne vodi v entropijo, to je v izginotje tiste temeljne privlačnosti med spoloma, o kateri piše modri Sirah, da 'presega vsako človeško željo' (Sir 36,22)?

Ne samo svetopisemska podoba človeka, ki je ustvarjen po Božji podobi, temveč tudi svetopisemska podoba zakonske zveze in družine, ki je ustvarjena po meri človeka, ima veliko večjo težo in vrednost, kakor ji jo navadno pripisujemo in priznavamo. Reko je treba varovati in čistiti pri izviru – tudi reko življenja pri njenem izviru, pri zakonski zvezi in družini.

(vir: http: //24kul. si)

Župnijska dvorana v Šempetru

Predstavitev knjige Skozi ogenj

V ponedeljek, 7. t. m., na predvečer Marijinega praznika, se je g. Stanko Sivec srečal z verniki šempetrske župnije, najprej ob skupni daritvi sv. maše, nato pa ob prijaznem sprejemu v župnijski dvorani, kjer je potekala predstavitev njegove knjige *Skozi ogenj*, ki je izšla v redni zbirki Goriške Mohorjeve družbe za leto 2016. V pogovoru z gospo Miroslavo Cencič je g. Sivec, ki je v letošnjem letu slavil 60-letnico mašniškega posvečenja, prikazal svojo življenjsko pot, ki je bila v težkih letih po drugi svetovni vojni zaznamovana s priporom, prisilnim delom, sodnim procesom in zaporom. S svojim plemenitim in prodornim nastopom se je g. Sivec zaustavil pri marsikateri anekdoti iz tega življenjskega obdobja, in to s tisto vedrino srca, ki je tudi v najhujših trenutkih zmogla vse zlo in krivice sprejeti s popolnim zaupanjem v Božjo pomoč in predanostjo Njegovi volji. Prav to Sivčevo neomejeno zaupanje je tudi tista vezna nit, ki v knjigi preveva skozi celotno njegovo življenjsko zgodbo in s katero je kar prevzel tudi šempetrske gostitelje, ki so njegovemu pripovedovanju z zanimanjem prisluhnili.

Prepotrebna pridobitev

Po desetletju prizadevanj odprli centralno čistilno napravo na Goriškem

V Vrtojbi so 8. decembra ob prisotnosti ministrice za okolje in prostor odprli centralno čistilno napravo z zmogljivostjo 50.500 populacijskih enot (PE) in kanalizacijsko omrežje s pripadajočimi objekti na Goriškem. Zgrajena bi morala biti že pred dobrim desetletjem, vendar do gradnje zaradi spora med občinami ni prišlo.

Projekt sedanje centralne čistilne naprave so začeli načrtovati pred petimi leti, gradbena dela začeli leta 2013 in jih jeseni letos končali. Odtlej čistilna naprava poskusno obratuje.

Skupna vrednost projekta znaša 41 milijonov evrov. Sredstva so v večjem delu zagotovili iz Kohezijskega sklada EU, državni proračun je prispeval pet milijonov evrov, sodelujoče občine Nova Gorica, Šempeter-Vrtojba in Miren-Kostanjevica so projekt sofinancirale v višini 7,5 milijona evrov. Glede na število prebivalcev je Mestna občina Nova Gorica prispevala več kot polovico tega zneska oziroma 4,2 milijona evrov.

Po zatrjevanju vodje projekta Mitje Gorjana iz novogoriškega podjetja Vodovodi in kanalizacija je to sedaj ena najsodobnejših čistilnih naprav v Evropi.

Na območju, kjer se je izvajal projekt, ni bilo vzpostavljenega čiščenja odpadnih vod. Z njegovo izvedbo so se na novozgrajeno čistilno napravo priključili kraji Nova Gorica, Solkan, Kromberk, Miren, Vrtojba, Šempeter pri Gorici in Grgar. S tem je dosežena vsaj 95-odstotna priključitev obremenitve na javno kanalizacijo in na čistilno napravo, kot je predpisana za to območje.

V Vrtojbi so bili v okviru projekta zgrajeni štirje objekti - servisni objekt, v katerem so nekaj pisarn in delavnice za vzdrževanje, ter tri stavbe, v katerih poteka prečiščevanje meteornih in fekalnih voda.

Na čistilni napravi ob mehanskem in biološkem terciarnem čiščenju odstranjujejo še dušik in fosfor. Vodo pred iztokom v odvodnik spustijo še skozi membranske filtre (ultrafiltracija) in tako izločijo tudi bakterije in viruse.

Poleg čistilne naprave so zgradili ali rekonstruirali oz. nadgradili 18,74 kilometra nove kanalizacije, 12 črpališč, 27 razbremenilnih objektov in štiri zadrževalne bazene.

Poleg sodelovanja treh občin je ta projekt pomemben tudi čezmejno. Doslej sta neprečiščena vodotoka Koren in Vrtojbica z vso kanalizacijsko odplako tekla v Italijo, kjer sta se izlivala v Sočo in Vipavo.

Prišlo je celo tako daleč, da je italijanska stran Sloveniji izstavila zahtevek za povrnitev stroškov, ki jih je imela s čiščenjem slovenskih odplak. Zahtevali so skoraj milijon evrov. Predsednik slovensko-italijanske stalne komisije za vodno gospodarstvo Mitja Bricelj je izrazil upanje, da se bo dalo po ureditvi razmer z italijansko stranjo dogovoriti.

Kratke

10 let KD Stanko Vuk Miren-Orehovlje

Pod tem naslovom je 4. decembra 2015 v dvorani Gnidovčevega doma na Mirenskem Gradu potekala osrednja prireditev ob 10-letnici delovanja KD Stanko Vuk iz Mirna in Orehovelj. Ob številni udeležbi domačinov in predstavnikov raznih organizacij in društev je program začel Godalni kvartet, kateremu je sledil otroški pevski zbor osnovne šole iz Mirna. Napovedovalka Elvira Brumat Medvešček je nato povabila na oder Andreja Budina, prvega predsednika kulturnega društva. Budin je spregovoril o nastanku društva in o številnih in odmevnih prireditvah, ki so jih organizirali v desetih letih. Čeprav društvo ne razpolaga z lastnimi prostori, je razvilo bogato dejavnost, ki je kulturno obogatila mirensko skupnost in tudi bližnje kraje. Ko so izbirali ime društvu, so bili vsi edini, da je priznani literat in pisatelj, domačin Stanko Vuk, najprimernejše ime za kulturno društvo. Povedal je tudi, da so si prizadevali, da bi Stanku Vuku postavili doprsni spomenik, uspelo pa jim je postaviti na rojstno hišo le manjšo ploščo.

Poleg napovedovalke je vezno besedilo prireditve pripravila Mojca Dolinšek. Več kot enouren bogat program je vseboval tudi več glasbenih in solističnih pevskih točk, recitacij in gledaliških prizorov. Nastopili so predvsem mladi izvajalci, ki so v poletnih mesecih sodelovali na srečanju mladih talentov, ki je bilo v Mirnu. Vsi so bili deležni toplega aplavza ljubiteljev kulturne ustvarjalnosti. Pri programu so sodelovali tudi člani Prosvetnega društva Štandrež, s katerim mirensko društvo goji uspešno sodelovanje na gledališkem področju in pri pripravi skupnih proslav ob Dnevih slovenske kulture. Na besedilo Mojce Dolinšek sta Marko Brajnik in Božidar Tabaj prikazala, kaj se v društvu dogaja, in zaigrala skupaj z Nadjo Plesničar, Mojco Dolinšek, Roberto Marussi in Jožetom Bizjakom prizor iz vedre igre Ah, ti kavalirji.

Program je popestrila tudi vokalna skupina Chorus'97 pod vodstvom Laure Winkler Klanjšček. Na oder je stopil še drugi predsednik društva in sedanji župan Mavricij Humar, ki je društvu čestital ob obletnici in se zahvalil za uspešno delovanje v korist celotni občinski skupnosti.

Kulturni dogodek je zrežiral Božidar Tabaj, pri tehniki pa sta sodelovala Joško in Franko Kogoj. Ob koncu se je sedanja predsednica Sonja Cijan zahvalila vsem, ki so sodelovali pri osrednji prireditvi in pri pobudah, ki so jih izpeljali skozi celo leto 2015. Zahvalila se je tudi številnim predstavnikom kulturnih društev, šolskih in krajevnih skupnosti, ki so društvu čestitali in mu zaželeli še veliko uspešnih in ustvarjalnih zamisli. / DP

14. razstava jaslic na Sv. Gori

Frančiškanski samostan Sveta Gora in Zavod Domus gratiae v sodelovanju s Krajevno skupnostjo Solkan, Turističnim društvom Solkan in Združenjem KS Pevma-Štmaver-Oslavje vabita na 14. razstavo jaslic. Odprtje razstave bo **v nedeljo, 20. decembra 2015, ob 15. uri**, kapela prikazanja v baziliki na Sveti Gori. Priložnostni nagovori: p. Pepi Lebreht, gvardijan; Matej Arčon, župan Mestne občine Nova Gorica; Branko Belingar, predsednik TD Solkan. Odprtje bo obogatil nastop Marka Kobala (bariton), Tomaža Plahutnika (citre) in recitatorja Matjaža Vidmarja.

Razstava bo na ogled v Frančiškovi dvorani do 10. januarja 2016 ob nedeljah in praznikih: 9.00-18.00, ob delavnikih: 10.00-17.00; 21.12. - 24.12.2015 in 4.1. -9.1.2016: 14.00-17.00.

GORICA Srečanje pod lipami o zadružnem bančništvu

Današnji izzivi dveh zamejskih bank

J. Čavdek, R. Devetta, A. Kovačič

V četrtek, 10. decembra, sta Krožek Anton Gregorčič in Kulturni center Lojze Bratuž priredila v Gorici neobičajno in zanimivo "Srečanje pod lipami", posvečeno slovenskima zamejskima bankama. O pomenu zadružnega bančništva, njegovi zgodovini in vlogi za slovensko narodno skupnost v deželi FJK sta v pogovoru s časnikarjem Julijanom Čavdkom spregovorila predsednik Zadružne banke Doberdob Sovodnje Robert Devetta in predsednik Zadružne kraške banke Adriano Kovačič.

Banki opravljata pomembno vlogo ne le v slovenski družbi, temveč tudi širše, je povedal Čavdek. Govor je bil o zgodovinski dediščini dveh zavodov, ki na našem ozemlju delujeta več kot sto let, o razlikah med zadružno in poslovno banko, o narodni specifiki dveh bank, o stikih z drugimi manjšinskimi bankami, o glavnih storitvah, ki jih nudijo strankam, o mladih članih, o spodbujanju podjetništva in konkretnih pobudah v tej smeri, o možnostih razvoja krajevnega gospodarstva, o nasvetih mladim podjetnikom, o odnosih s politiko, civilno družbo in javnimi ustanovami, o gospodarski krizi, njenih posledicah in obetih za leto 2016 ter o nekaterih drugih vprašanjih. V odgovorih sta predsednika pokazala veliko znanja, plod izkušenj, s kančkom avtokritike sta analizirala stanje, z zmernim optimizmom pa le skušala nakazati, da današnje stanje lahko kljub vsemu nudi nove - tudi kakovostne - priložnosti. Strateški načrti za naslednja leta vključujejo tudi ambiciozne cilje. Spojitve med bankama ne bo, so pa ojačili sodelovanje. Avtonomijo bodo ohranili, to pa jim bo uspelo, samo če bodo uspešni.

Devetta je poudaril zlasti odgovornost upraviteljev in uslužbencev, da ohranjajo kapital dediščine, ga negujejo in zagotavljajo finančne storitve vsemu teritoriju. "Smo tesno povezani s slovensko narodnostjo, kulturo in jezikom", s specifiko, trdno povezano z obstojem banke. Sedanji cilji so učinkovito delovanje, racionalizacija stroškov, približevanje strankam ne nujno z odpiranjem novih okenc, ampak z izboljšanjem storitev. "Danes ni dobro, a mora biti bolje". Zdaj je čas za "konservativne strategije", ne pa za "rizične poteze".

Kovačič je podčrtal pomen banke za ves teritorij in njegovo rast, še zlasti za našo narodno skupnost. Od leta 2008, ko so praznovali 100-letnico, je njihov razpoznavni logotip - ZKB - izključno slovenski. "To je za nas dodana vrednost, kot je za ves teritorij dodana vrednost sodelovanje slovenske in italijanske narodne skupnosti". Na slovensko specifiko so ponosni in jo želijo ohraniti v prihodnje, čeprav jih izzivi postavljajo pred nelahke odločitve. V tem času sta pomembni strokovnost in profesionalnost, je še dejal. Ni čas za nove podružnice, ampak za okrepitev in racionalizacijo že delujočih. Stojijo pred novo stvarnostjo: "Z njo se moramo soočati". / DD

Erika Brajnik

NATUROPATSKI NASVETI (92)

NATUROPATSKI PRIROČNIK ZA SAMOPOMOČ

Prejšnji teden je izšla moja druga knjiga, ki je nastala kot spontana reakcija na potrebe človeka današnjega časa. Dnevno prejemam izredno veliko število elektronskih sporočil, pisem in klicev. Vsi z eno prošnjo: za pomoč! Za pomoč pri izboljšanju zdravstvenega stanja, pri odpravljanju bolečin, psihični stiski, nepojasnjeni zdravstveni težavi brez zdravniške diagnoze idr. Ker me osebna stiska vselej presune in mi ni vseeno, če kdo trpi, po najboljših močeh svetujem posamezniku, kako si lahko sam doma pomaga. Začenši kje? Pri hrani!

Hrana lahko postane naše zdravilo ali pa nas lahko zastrupi. Hrana nas lahko zakisa ali zasluzi, hrana lahko hrani našo bolezen. Hrana lahko celo vpliva na emocije, kajti, če uživamo hrano, ki šibi ledveni del, bomo bolj nesamozavestni. Če pa uživamo tisto, ki šibi jetrni del, bomo bolj razdražljivi in nepotrpežljivi.

V priročniku je razloženo, kako doma postopati. Napisan je seznam bolezni in poleg so jedilniki, v katerih piše, kako je priporočljivo doma postopati s hrano. Smernice so vzete iz 7 različnih prehranjevalnih režimov in tisočih izkušenj iz moje pisarne. Nastajal je 4 leta, je majhen povzetek tega, kar dejansko svetujem posamezniku po pošti. Veliko ljudem sem tudi na takšen način pomagala, zato se je porodila ideja o priročniku. Napisane so tudi tiste težave, ki niso kategorizirane kot bolezen, pa nam vseeno povzročajo težave, kot so suha nožnica, srbeči anus, prhljaj idr.

Telo nam govori, samo prisluhniti mu moramo. Naturopatski priročnik odpira smernice branja človeškega telesa z vidika celotne vzročnostne povezave. V telesu ima en vzrok lahko več posledic, ki se lahko kažejo kot bolezen in nadloga in nevšečnost in estetski primanjkljaj (primer: hernija, mastni lasje, hemoroidi, starostne lise po telesu. Oseba bo lahko imela enega ali vse te znake, simptome, bolezni. Vzrok je le eden - deficit jeter.

Naturopatski priročnik obravnava telo kot enotno neprekinjeno verigo reakcij, sodelovanja, povezav, navez in bivanja, ki se v našem telesu neprekinjeno izvajajo in se zrcalijo navzven skozi našo kožo, lase, oči itd.

Izdelan je enostavno, priročno, jasno in razumljivo vsakomur.

Iščimo zdravje!

www. saeka. si

Nasmej se :-)

Končno odontoiatrija
TOP kakovosti
z LOW COST cenami

V naših zobozdravstvenih ordinacijah se opravljajo vsi redni posegi in vsa vzdrževanja estetskega izgleda. Naše ustanove so avantgarda sodobnih operativnih posegov, rekonstrukcije kosti in implantacij.

Implantacije €370* * Ponudba velja samo za november in december

apollonia Dental Implant
www.apollonia-group.eu

Gorica Ul. Generale Cantore, 2 / Tel. 0481-521474
Ronke Ul. Giuseppe Verdi, 70 / Tel. 0481-777906

Implantacije | Higiena in dentalna kura | Oralna kirurgija | Estetska perioralna medicina

Autorizzazione sanitaria n. 2824/09 , direttore sanitario dott. Denis Conzutti
pubblicità informativa ai sensi dell'art. 3 comma 5 lettera G. D.L.vo n.138 13/8/2011

Nekaj, kar nas mori (2)

Nekoč, nekje ... smo lepo živeli

Kamnita hiša je sedaj tiha, gospa Helena, ki v njej prebiva, kljub temu da so jo zarubile banke, je še bolj sklonjena in žalostna. Jesen pa je tiha in otožna, da se nimaš s kom pogovoriti. Tudi prijateljice, s katero sva spremljali prenovo kamnite domačije, ni, da bi si kaj povedali o današnjih časih. Baje dela od jutra do večera, nekje v Sežani. Še dobro, da ima službo. Zanjo vem, da je tako kot jaz ljubila svobodo. Delala je kot samostojni podjetnik, kot arhitekt in si sama urejala dneve in obveznosti. Ostajal ji je čas za pomlad, za poletje, za knjige, za potovanja. In za dolge klepete ob čaju, na katere me je vabila, da sva si pripovedovali o sanjah in načrtih, predvsem o svetu, kot sva si ga zamišljali medve. Ker itak denarja ne potrebuješ veliko, potrebuješ samo veliko svobode. O tem sva bili obe prepričani. Potem je šlo samo navzdol, dela je bilo vedno manj, zaslužka tudi. In svobode, potovanj in pomladi je bilo konec. Nekje v nekem uradu, kjer sedaj sedi od jutra do večera zaradi tistih nekaj revnih stotakov, ki jim v Sloveniji pravijo dostojna plača.

Tudi fantu in dekletu, ki zdaj prebivata v naši kraški hiši ne gre bolje. Ona je že itak brez službe, on pa jo je izgubil pred tednom. Sedaj se skuša zaman zaposliti na področju svoje stroke. Najverjetneje bo moral sprejeti delo na bencinskem servisu na Petrolu, kjer bo osem ur na dan menjaval olje in filtre. Od ponedeljka do sobote. Vem, kako je bil vajen živeti. Vem za otoke in gore, vem za potovanja. Vse to imam od nekdaj rada tudi sama. Enaki smo si. Mi, ki smo nekako drugačni, ki nam je pomembnejša svoboda od denarja in uspeha. A so nam prekrižali pot.

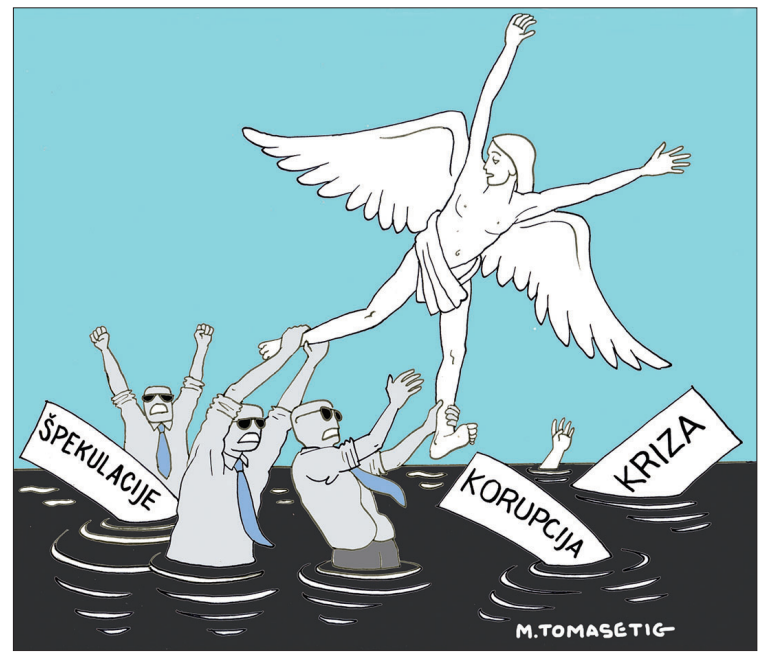

Ko sem bila v njihovih letih, sem odklonila delo pri Primorskem dnevniku, ker nisem hotela delati osem ur na dan, od jutra do večera. Tedaj so bili drugačni časi. Tedaj si lahko odklonil službo zaradi svobode. Tedaj je bilo lahko biti mlad. In službo smo lahko izbirali. Še iskali so nas in prosili, naj pridemo.

Pri Fridi, pod Kržado, pijem kavo, nikogar ni, da bi trkal na vrata in prišel na klepet. Vse manj ljudi prihaja in vse manj se smeje naša Frida, ki nam je bila prijazna soseda in je vedno imela na licih nasmeh za vse. Pred nekaj leti, pred par leti. Tedaj, ko so Slovenci sanjali, da se bosta cedila med in mleko. In sem jim jaz zaman dopovedovala, naj ne vlagajo vsega v te sklade, naj pazijo na denar, naj ne verjamejo opojnim obljubam bank in kapitalistične družbe. Samo smejali so se in niso verjeli. Skladi in delnice gredo vedno samo gor, brez konca, so govorili. Jaz sem molčala... V ekonomiji pojem neskončnosti ne obstaja. Kar dobiš, moraš tudi dati. V ekonomiji ni sanj niti usmiljenja. Samo denar.

/ konec

Suzi Pertot

S 3. strani

Razveseljivo je ...

Nedavno smo v intervjuju v Primorskem dnevniku - sicer je to že napovedal vaš kolega Rudi Pavšič - brali, da bo namreč treba za upravljanje Kulturnega doma v Trstu najti: "nov pravni subjekt, za razvoj katerega bosta skrbeli obe krovni organizaciji v korist celotni naši narodnostni skupnosti". Vaš komentar.

Predsednik Rudi lahko v časopisu pove, kar si želi, vendar bo krovna organizacija SSO samostojno odločala, če je to primerno, transparentno, dobro za vso našo skupnost, in bo seveda razmislila tudi o tem, če tako reševanje odgovarja našim potrebam. Nisva oče in sin, pač pa predstavljava dve družini, ki imata drugačno zgodovino, drugačno miselnost in tudi drugačen način reševanja težav. Ne poznam situacije imovine Kulturnega doma, saj je v rokah odbora, ki nima nobene zveze s SSO-jem. Svet slovenskih organizacij bo stopil v take in drugačne zadeve samo takrat, ko bo postalo vse prozorno in jasno. Spomnimo se samo dogodkov v Slovenskem stalnem gledališču v Trstu, ki so prisilili SSO, da je zamrznil svoje članstvo v tej pomembni ustanovi.

Deželni odbornik Torrenti nenehno poudarja, da imamo v slovenski manjšini dvojnike, da se moramo združevati. Sami to odklanjamo predvsem zato, ker gre, vsaj na medijskem področju, za grobo nižanje medijske pluralnosti in je to škodljivo za vsako normalno družbo, pa tudi Novi glas, ki bo čez nekaj dni obhajal dvajsetletnico, je doslej edina velika združitev pri nas, ki je obrodila dobre sadove, saj sta se Novi list in Katoliški glas pred 20 leti združila v sodobnejši tednik. Vaš komentar.

Smo v kapitalistični državi, kjer vlada pravilo konkurenčnosti, to je tudi pravilo razvitih demokracij v zahodnih državah. Če v družbi ni pluralnosti, bi vsi zaspali na lovorikah in se ne bi nihče trudil za nove spremembe, nove rešitve, ki so bolj ustrezne sodobnim časom. Zmaga seveda, kdor je boljši, kdor prodaja svoj izdelek na boljši, privlačnejši način. Zaradi tega bom to načelo vedno spoštoval, ne glede, ali je to povedal odbornik Torrenti ali ne. Seveda bodo nekatere združitve potrebne. Če jih ne bomo sami uresničili, nam bo kdo drug vsilil rešitve, s katerimi sami ne bomo zadovoljni. Kdo je pa rekel, kje pa je zapisano, da se ne bi lahko naše tri založniške hiše združile in ustanovile katoliški dnevnik? Onstran meje imamo Ognjišče, ki medijsko izjemno dobro dela ... Dajmo se pogovarjati! Je stvar strategije, to so besede, ki jih kolega Rudi rad uporablja, stvar posameznih odborov je, naj povedo in odločijo, kaj hočemo, in tudi to, kako se lahko načrti uresničijo.

A se vam ne zdi, da gre deželni odbornik čez vsa politična pooblastila, ko tako ravna? In navsezadnje, v politiki nihče ni večen, bi se mu zares ne dalo enkrat reči odločni: Ne!?

Odvisno, za kaj bi rekel Ne! Za neke vrste "nadzvezo" sem tudi jaz bil sprva v dvomu in sem imel negativno mnenje, vendar, ko malo pomisliš, se zaveš, da zares potrebujemo tako organizacijo, ki bi zavzemala in predstavljala celotno deželo. Meni ni mar, da je skupni seštevek finančnih sredstev naših dveh primarnih zvez Prosvete in ZSKP v primerjavi z Zvezo slovenskih kulturnih društev za 120.000 evrov manjši. Kako to, da se tega v vsem tem času nismo zavedeli? Mogoče zato, ker vsakdo gleda le svoj vrtiček in pozablja, da imamo tudi nekatera naša društva v Benečiji.

> *"Sam nekdanji nadškof De Antoni je rekel, da, če ne bi imeli slovenskih zborov v Gorici, ne bi bilo Božiča."*

Kako to, da ste pristali na dejstvo, da se morajo naša društva povezati med seboj in bo odslej vsaka taka "zveza" odgovorna za dodelitev deželno-državnih sredstev za posamezna društva?

Kot sem v prejšnjem odgovoru povedal, sem pristal samo iz enega razloga. Zaradi izgube finančnih sredstev, ki jih imata obe naši zvezi. Ne moremo pustiti same Benečije oziroma združenja Blanchini, saj ta zveza združuje kar devet društev. Druga možnost pa je, da Blanchini postane primarna ustanova, kot vsa ostala in se s tem uravnoteži tisti finančni primanjkljaj.

Vas ne skrbi dejstvo, da je vse manj ljudi, ki se prepoznavajo v delovanju krovnih organizacij, kar kaže na odmik današnjih ljudi od političnih strank in nasploh javnega, družbenega delovanja?

Tega ne zaznavam prav tako močno. Sam nekdanji nadškof De Antoni je rekel, da, če ne bi imeli slovenskih zborov v Gorici, ne bi bilo Božiča. Zato vaša trditev ne drži! Seveda je vedno manj Slovencev, ki si prevzamejo odgovornosti, saj so vsi raje "sproščeni" v vsakdanjem življenju. Po drugi strani pa smo tega sami krivi! Osebe, ki so za krmilom naših ustanov več deset let, morajo razumeti, da obstajajo spremembe. Da nisi večen! Da nekomu moraš prepustiti krmilo, da z novimi idejami in z manjšo obremenjenostjo zadeve spremeni in jih sodobno uredi.

Razložite nam, prosim, kako si predstavljate delovanje Sveta slovenskih organizacij v prihodnje.

Svet slovenskih organizacij prav sedaj predstavlja našim organizacijam, kakšne bodo spremembe v naših društvih. Zato je bila urejena posebna "task force", ki podrobno pregleduje vsa nova pravila. Začeli smo z goriškim delom, čakamo še, da še tržaški del naredi svojo dolžnost in da se o tej zadevi zelo dobro med seboj pogovorimo, da vse preučimo in damo najboljše napotke našim malim društvom. Da je to izjemno pomembno, smo se zavedeli ob obisku društva v Mačkoljah. Zato je naša skrb tudi ta, da povemo vsem našim društvom, kako pomembna so, da pa bomo združeni močnejši. O tem bom gotovo imel še veliko povedati ...

Za konec pa še božično - novoletno voščilo našim bralkam in bralcem!

Vsem, ne samo bralkam in bralcem, predvsem pa vsem tistim slovenskim ljudem, ki skrbijo, da smo dejavno prisotni na naši zemlji s slovensko besedo in stalnim zavzemanjem za naše kulturne in krščanske vrednote, in tudi politične, iskreno voščim vesel Božič in veliko lepega, dobrega, uspeha, zdravja in sreče v novem letu, ki je pred vrati!

Najlepša hvala za pogovor!

JURIJ PALJK

TAKO PAČ JE! 25

Ko prihajajo božični prazniki, sem vedno v zadregi, po eni strani se zavedam, da je noro vse to zunanje rajanje, ki smo mu priča, saj gre samo za razprodajo vsega možnega, po drugi strani pa sem božičnih dni vedno vesel, kajti vedno mi zadišijo božični prazniki iz otroštva.

Vem, ni jih več, sedaj bi moral reči: "Tako pač je"!, a ne bom, rad se spominjam Božiča iz otroških dni. Znanka bi se mi ponovno posmehnila, kot se mi je že nekoč, da govorim o času izpred petdesetih let, a ji tokrat ne bom dal več možnosti, da se mi bo; ko sem jo zadnjič srečal, sva namreč govorila le o vremenu. "Kar lepo vreme imamo za ta čas, ne"? sem rekel, ko sem se izognil vprašanju, kaj bom počel za Božič.

In je razumela in sva šla vsak po svoje v svet, ona v svojo zajedljivost do vsega, kar diši po cerkvi in Cerkvi, jaz v svojega, v katerem skušam izročilo krščanskih navad vsaj ohranjati, kolikor se seveda še da, če že drugega ne, ker zares nisem tip, ki bi nasedal "iskanju duhovnega in pozitivnih energij v prazničnih dneh", o katerih se danes tako rado in z lahkoto piše.

Moj Božič v otroštvu je bil povezan z revščino tistih časov, ko smo odraščali na kmetih, bili slabo oblečeni, po navadi v oblačila, ki so jih prinesli že ponošena iz Trsta, in se je v vsaki hiši na Vipavskem kurilo samo v hišnem štedilniku. Čisto dovolj sem namreč star, da se še spomnim naših primorskih hiš, v katerih so bile na tleh namesto ploščic ali lesa v kuhinji skrle, kamnite plošče, otroci smo se gnetli okrog "špargerta", zvečer je mama dala v peč nekaj opek, nam jih zavila v cunje in nesla v postelje, da nas noge niso zeble, sobe so bile majhne, postelje ozke in kratke, okna so imela tanko steklo še iz časov "izpod Italije", skozi špranje je vedno pihal strupen mraz, pokriti smo bili s slabimi, starimi odejami, za večerjo je bila po navadi polenta z mlekom in take jedi, ki jih danes premeteni gostilničarji prodajajo kot specialiteto, ko se "gredo kakovost za vsako ceno"! in jih potem revije dajejo za zgled drugim. Vstajali smo zgodaj, hodili po tri, štiri, pet kilometrov peš v šolo, pomanjkljivo oblečeni, pa vseeno nihče ni zmrznil; ob reki Vipavi smo vedeli za vsako nevarno točko, počeli stvari, ki jih našim otrokom prepovedujemo, a se nihče ni nikdar utopil, morda smo res imeli več hrast kot naši otroci, ker smo padali s starimi kolesi na makadamsko cesto, ki okrutno oddrgne vso kožo, kamor padeš, a nihče se ni zastrupil. V šoli nismo imeli malice, vsaj kmečki otroci ne, včasih smo kaj prinesli od doma, imeli smo stare torbe, pisali smo s svinčnikom in črnilom, v razredih je zeblo in predvsem pa: takrat uradno Božiča ni bilo.

Za takratno oblast v Jugoslaviji Božiča ni bilo, pa vendar so bile cerkve polne za polnočnico in največkrat smo otroci za Božič ostali doma, če pa smo že morali v šolo, nas je mama oblekla malce lepše. "Pražnje boste šli oblečeni, danes je vendar Božič", je rekla in smo šli v razrede, kjer so se takratne učiteljice, ki smo jih morali imenovati tovarišice, sprenevedale, da ne vedo, da je Božič. Večina jih je bila strpnih in niso na Božič spraševale, včasih je kakšna naša mama dala v našo torbo tudi kos potice "za tovarišico", moj tata pa je vedno primaknil steklenico tropinovca "za tovariša učitelja", ki je bil komunist, a sta se na tiho spoštovala, čeprav je moj oče večkrat godrnjal nad tovariševim početjem v šoli, mu jih šel tudi krepke povedat, "ko je bilo treba", na vasi sem slišal, da to lahko moj oče počne, ker "je bil borec prekomorec".

Seveda smo otroci komaj čakali, da smo prišli iz šole domov, odvrgli nekam torbe in bili deležni božičnih dobrot, ki so jih mame spekle. Na božični večer smo majhni občudovali očetovo spretnost, ko je pripravljal jaslice in nergal nad kakovostjo takratnih lučk, vedno so pregorele in zato majhno drevesce ni bilo osvetljeno, po navadi je bilo drevesce brin ali majhen bor. Jaslice so bile krasne, še danes vidim, kako je oče pazljivo postavljal kipce svete družine v votlino, ki jo je sam naredil. Iz starih kartonastih škatel je naredil hiše s pravimi zaobljenimi strehami, nastal je Betlehem, moj oče je bil med drugo vojno v Egiptu in je hiše videl; iz papirčkov, v katerih so bili zaviti maloštevilni bomboni tistega časa, je naredil okna tem hiškam... krasne jaslice so bile.

V hiši je na božični večer dišalo po potici in belem kruhu, po brinu, sveže usekanem boru ali brinu, po sveže belo očiščenem lesu hišnih stopnic in lesenih tal naših sob in seveda po čaju, kuhanem vinu. Okrog enajstih zvečer smo se preoblekli, še prej smo se umili s toplo in mrzlo vodo, te zadnje je bilo več!, v lesenih škafih, mi doma kar v kleti, kopalnic namreč takrat ni bilo, za razliko od drugih, se mi nismo hodili v hlev gret in ne umivat.

In smo šli k polnočnici v tišini v lepo okrašeno cerkev. Ko je mežnar ugasnil luči, se je začela polnočnica s pesmijo Sveta noč, samo jaslice so imele lučko...

In najbolj imenitno je bilo, da po maši nismo takoj šli domov, naslednji dan, pravzaprav isti!, smo se na poti v šolo med seboj hvalili, kdo je manj časa spal...

Ja, bel, čist, krasen bel prt na preprosti mizi, na kateri so bili svež hlebec belega in tudi "maslenega" kruha in potica, domače pecivo, čaj, kuhano vino, prižgane lučke in dobrodušno godrnjanje mojega očeta, kateremu so na božični večer in na Božič nosili vsi iz vasi "popravljat lučke", to je moj spomin na Božič v takratnih časih. Če je potem mama iz kakega skritega kota potegnila še kakšen kos turškega medu, kot se po slovensko reče našemu "mandorlatu", je bilo veselje popolno, en sam: "Vesel Božič"! nas je bil.

In sem zato znanki odgovoril, da imamo lepo vreme, ko me je vprašala, kam bom za Božič šel, ker za Božič nisem nikdar šel nikamor, sem vedno bil, sem in bom doma, z družino. Čeprav ne diši naš Božič več tako lepo, kot mi diši tisti iz otroških let, pa sem Božiča vseeno vesel, vedno znova sem ga.

In božičnih lučk tudi.

VESEL BOŽIČ IN SREČNO 2016

ZKB 1908 credito cooperativo del carso zadružna kraška banka

BCC CREDITO COOPERATIVO Doberdob Sovodnje